

**«ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ»**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία – Φορολογική και
Νομοθετική Προσέγγιση και Προοπτικές**

Σούρμπης Πέτρος Α.Μ.:115/12

Σερλίεβα Μαρία Α.Μ.:113/12

Επιβλέπων Καθηγητής: Γ.Μπόσκου

Θεσσαλονίκη

2016

Περιεχόμενα

	Κεφάλαιο 1	Σελ
1.1	<u>Εισαγωγή</u>	4
1.2	<u>Ανάγκη δημιουργίας μιας νέας εταιρικής μορφής</u>	5
1.3	<u>Societas Privata Eiropaea (SPE)</u>	8
1.4	<u>Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία</u>	11
	Κεφάλαιο 2	13
2.1	<u>Ίδρυση Ι.Κ.Ε.</u>	13
2.2	<u>Χαρακτηριστικά Ι.Κ.Ε.</u>	14
2.3	<u>Εταιρικά Μεριδία – Είδη Εισφορών</u>	16
2.4	<u>Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων</u>	19
2.5	<u>Επωνυμία</u>	20
2.6	<u>Έδρα</u>	21
2.7	<u>Καταστατικό</u>	22
2.8	<u>Διαχείριση και Εκπροσώπηση</u>	23
2.9	<u>Αρμοδιότητες και Συνέλευση των Εταίρων</u>	26
2.10	<u>Λύση και Εκκαθάριση</u>	28
	Κεφάλαιο 3	30
3.1	<u>Φορολογία Εισοδήματος ΙΚΕ</u>	30
3.2	<u>Δημοσίευση Ισολογισμού</u>	31
3.3	<u>Αφορολόγητο Αποθεματικό</u>	32
3.4	<u>Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις ΙΚΕ</u>	33
3.5	<u>Τήρηση Βιβλίων</u>	34

	Κεφάλαιο 4	39
4.1	<u>Μετατροπές – Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων</u>	39
4.2	<u>Μετατροπές και Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Επιχειρήσεις</u>	41
4.3	<u>Μετατροπή Α.Ε. σε Ι.Κ.Ε.</u>	42
4.4	<u>Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε.</u>	44
4.5	<u>Μετατροπή Προσωπική Εταιρείας σε Ι.Κ.Ε.</u>	45
4.6	<u>Φορολογική Αντιμετώπιση μετατροπή εταιρείας οποιασδήποτε νομικής μορφής σε Ι.Κ.Ε και το αντίστροφο.</u>	48
4.7	<u>Μετατροπή Ι.Κ.Ε. σε προσωπική εταιρεία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)</u>	49
	Κεφάλαιο 5	51
5.1	<u>Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)</u>	51
5.2	<u>Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με Εταιρεία Περιορισμένη Ευθύνης (Ε.Π.Ε)</u>	54
5.3	<u>Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)</u>	55
	Κεφάλαιο 6	64
	<u>Συμπεράσματα</u>	64
	<u>Βιβλιογραφία</u>	72

Κεφάλαιο 1

1.1 Εισαγωγή

Η παγκόσμια συστημική κρίση η οποία ξέσπασε έπειτα από την κατάρρευση της Lehman Brothers, τέταρτη μεγαλύτερη τράπεζα στις Η.Π.Α., το 2008, διαμόρφωσε νέα δεδομένα τόσο στο παγκόσμιο οικονομικό και επιχειρηματικό στερέωμα όσο και στο ελληνικό. Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκή Ένωσης αντιλαμβανόμενα τη δυσχερή συγκυρία ενεργοποιήθηκαν ώστε να διευκολύνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Η πρόταση της Επιτροπής για την Societas Privata Europaea, έναν νέο εταιρικό μόρφωμα ήρθε ως προσπάθεια διευκόλυνση του επιχειρηματικού τοπίου αλλά και ενίσχυσης της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Είναι διόλου ευκαταφρόνητο ότι το 90% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων αποτελούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το ελληνικό εταιρικό δίκαιο ορμώμενο από τις βουλές της Ευρωπαϊκής Ένωσης θέσπισε και αυτό με τη σειρά του μια νέα εταιρική μορφή, την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Επιχείρηση, για την οποία η παρούσα εργασία θα ασχοληθεί εκτενώς.

Η διάρθρωση της εργασίας εκτείνεται σε έξι (6) Κεφάλαια. Στο παρόν πρώτο κεφάλαιο πέρα από την εισαγωγή ο αναγνώστης θα εισέλθει ομαλά στο είδος και το αντικείμενο της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας καθώς παρουσιάζεται η ανάγκη που υπήρχε στον επιχειρηματικό στίβο για τη δημιουργία μιας νέα εταιρικής μορφής που να διευκολύνει και να εξελίσσει τις υπάρχουσες μορφές. Επίσης γίνεται αναφορά και στην Societas Privata Europaea, η οποία αποτελεί τον Ευρωπαϊκό πρόδρομο της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Επιχείρησης.

Στο δεύτερο (2^ο) κεφάλαιο γίνεται μια εκτενή αναφορά στα βασικά χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε. καθώς γίνεται εμβάθυνση, στην ίδρυση, στα

πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, στη σύσταση, στα εταιρικά μερίδια, στο καταστατικό και γενικότερα στον τρόπο λειτουργία της Ι.Κ.Ε.. Το τρίτο (3^ο) κεφάλαιο δείχνει την αντιμετώπιση που έχει η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία από τις φορολογικές αρχές και τη φορολογική νομοθεσία, ενώ στο τέταρτο (4) κεφάλαιο η εργασία εμβαθύνει στη μετατροπή των Ανώνυμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης σε Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες.

Στο πέμπτο (5^ο) κεφάλαιο η εργασία περνάει στη σύγκριση των ανωτέρω εταιρειών με την Ι.Κ.Ε. ώστε εκμαιεύσουμε στο μέτρο του δυνατού κατά πόσο η νέα αυτή μορφή βελτιώνει τον επιχειρηματικό περιβάλλον. Ενώ, στο έκτο (6^ο) και τελευταίο κεφάλαιο διεξάγονται τα συμπεράσματα της παρούσας εργασίας παρουσιάζοντας το κατά πόσο η νομοθέτηση και λειτουργία της Ι.Κ.Ε. προάγει την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα.

1.2 Ανάγκη δημιουργίας μιας νέας εταιρικής μορφής.

Στην αιτιολογική έκθεση του Ν 4072/2012, (Βελτίωση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Νέα Εταιρική Μορφή) γίνεται αντιληπτό από τον νομοθέτη η σημαντικότητα της μικρομεσαίας επιχείρησης τόσο πανευρωπαϊκά όσο και στον ελληνικό χώρο. Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα άνω του 85% της ιδιωτικής απασχόλησης ανήκει στην κατηγορία των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και άνω του 50% ανήκει στις πολύ μικρές επιχειρήσεις(Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε, 2014) γεγονός που αποδεικνύει τη σημαντικότητα τους στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Για το λόγο αυτό, προέκυψε η ανάγκη μια νέα εταιρικής μορφής, η οποία νομοθετήθηκε με τον Ν. 4072/2012, η οποία να μπορεί να συνταιριάζει αρμονικά με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η νέα αυτή εταιρική μορφή

είναι η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία η οποία αντιστοιχεί στον διεθνή όρο «Private Company» και παραπέμπει στην ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρία (Societas Privata Europea) που θα δούμε παρακάτω (Περάκης, 2012).

Τα κελεύσματα από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για μια νέα εταιρική μορφή έγιναν έντονα στον ευρωπαϊκό χώρο καθώς υπήρχε η ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία των εταιριών. Ο τύπος των Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) πλέον αποτελεί ξεπερασμένος όσον αφορά τις σύγχρονες ανάγκες των επιχειρήσεων κυρίως ελέω τη αυστηρά απαιτούμενης διπλής πλειοψηφίας προσώπων και κεφαλαίου. Ταυτόχρονα, έγινε αντιληπτό η ανάγκη να δημιουργηθεί ένας εταιρικός τύπος που να μπορεί να καλύπτει όλες τις μορφές επιχειρήσεων ανεξάρτητα από το αντικείμενο και το μέγεθος. Ένας εταιρικός τύπος που θα χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα της δημιουργίας του, από την καταστατική λειτουργική του ευελιξία αλλά και από τη διαφοροποίηση σε σχέση με τους λοιπούς τύπους όσον αφορά τη συμμετοχή των εταίρων της με γνώμονα κυρίως την εξυπηρέτηση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Κατ' ουσία η ανάγκη της δημιουργίας του νέου τύπου εταιρίας πηγάζει από την ανάγκη δημιουργίας μιας νέας Ε.Π.Ε., η οποία θα ξεπερνάει τις αγκυλώσεις και θα αποτελεί τον τρίτο πυλώνα μεταξύ των προσωπικών και των ανωνύμων εταιριών.

Ωστόσο, στο σημείο αυτό τίθεται εύλογο το ερώτημα κατά πόσο η πρακτική «One size fits to all» μπορεί να λειτουργήσει γόνιμα για την επιχειρηματικότητα και την οικονομία. Αυταπόδεικτα σχεδόν, θα μπορούσε να αναφερθεί ότι όσο μεγαλύτερο πλήθος επιλογών όσον αφορά τον εταιρικό τύπο που μπορεί να επιλέξει ο εν δυνάμει επιχειρηματίας. Άλλωστε όταν ένας εταιρικός τύπος ο οποίος δεν είναι λειτουργικός θα μπορούσε να αποβληθεί σταδιακά από τον

επιχειρηματικό πεδίο και στην ουσία να υπάρχει νομικά η επιλογή αλλά να μη τη χρησιμοποιεί κανένας.

Η *societas omium bonorum* δεν υπάρχει πια, το ίδιο η μεσαιωνική *commenda*, κατ' ουσίαν και η κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία, που διατηρήθηκε στο κεφάλαιο για τις προσωπικές εταιρείες του πρόσφατου Ν. 4072/2012, θα μπορούσε να είχε αζημίως παραλειφθεί. Οι εταιρικές μορφές έχουν πρόβλημα επιβίωσης, όταν νεότερες μορφές έρχονται να καλύψουν αποτελεσματικότερα τις ίδιες επιχειρηματικές ανάγκες. Αυτό συμβαίνει όχι μόνο με μια αυτόματη δαρβινική διαδικασία επιβίωσης των μορφών, που είναι πιο προσαρμόσιμες στο περιβάλλον (δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η περίφημη «φυσική επιλογή» ισχύει και για τις εταιρείες), αλλά ίσως και με ένα υποβοηθούμενο από το νομοθέτη παραμερισμό των διαπιστωμένα υπερκαλυπτόμενων εταιρικών μορφών. Άλλωστε, στοιχεία των μορφών που εξαφανίζονται επιβιώνουν μέσα από επόμενες εταιρικές μορφές (Περάκης, 2012)

Ωστόσο στην έρευνα που διεξήγαγε το 2003 η J. Freedman (Freedman, 2003), καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η λογική «one size fits to all» δεν ανταποκρίνεται στο επιχειρηματικό πεδίο. Είναι ανέφικτο να εξευρεθεί ένα τύπος εταιρειών για τις μικρές επιχειρήσεις ή ένας άλλος για τις μεγαλύτερες. Ειδικότερα, η επιλογή εταιρικού τύπου με βάση ένα συγκεκριμένο κριτήριο όπως π.χ. είναι το μέγεθος είναι αδύνατον να λειτουργήσει. Οι εταιρείες αποτελούν οργανισμούς με ετερόκλιτα χαρακτηριστικά και δεν είναι εύκολα εφαρμόσιμο να ομογενοποιηθούν είτε ως προς το μέγεθός του είτε και ως προς το αντικείμενο απασχόλησης τους.

Από μια άλλη όμως οπτική μπορεί να αναφερθεί και να παρατηρηθεί ότι η δημιουργία ενός εμπορικού δικαίου με μεγάλο αριθμό

επιλογών ως προς την εταιρική μορφή θα μπορούσε να οδηγήσει σε επιπρόσθετο συναλλακτικό κόστος. Ο εν δυνάμει επιχειρηματίας πρέπει να ερευνήσει μέσα από ένα ευρύ πεδίο μέχρι να επιλέξει τον τύπο επιχείρησης που του ταιριάζει ή μπορεί στην πορεία του επιχειρηματικού του βίου να αλλάξει εταιρική μορφή. Όλη αυτή η διαδικασία δημιουργεί κόστος. Το συμπέρασμα υπέρ της οικονομίας των εταιρικών μορφών είναι σύμφωνο και με τις θέσεις της οικονομικής ανάλυσης του δικαίου. Οι επιχειρηματίες μόνοι τους κατορθώνουν και υπερβαίνουν τους εταιρικού τύπους.

Συμπερασματικά όσον αφορά την ανάγκη δημιουργίας της Ι.Κ.Ε., κρίνεται από την ευρύτερη ανάλυση της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής και μέσω της συγκρισιμότητας που θα ακολουθήσει με τις προϋπάρχουσες εταιρικές μορφές. Ωστόσο, αυτό που θα μπορούσε να σημειωθεί στην παρόν κεφάλαιο της εργασίας είναι ότι το κύριο χαρακτηριστικό που έχει προσδώσει η Ι.Κ.Ε. στον επιχειρηματικό γίνεσθαι είναι η καταστατική ελευθερία που δίδεται στη λειτουργία της επιχείρησης.

1.3 Societas Privata Eiropaea (SPE)

Το 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε μια ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις, Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη, η οποία ανέφερε ότι «η ικανότητα της ένωσης να αξιοποιήσει τις δυνατότητες ανάπτυξης και καινοτομίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) θα είναι καθοριστικός παράγοντας για τη μελλοντική ευημερία της ΕΕ»(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008). Γι αυτό το λόγο η Ε.Ε. έθεσε στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων της Στρατηγικής της Λισαβόνας τις

ανάγκες της Μικρομεσαίας επιχείρησης μέσω της πρωτοβουλίας «Small Business Act». Η παρούσα πρωτοβουλία είχε ως σκοπό τη βελτίωση της συνολικής προσέγγισης της πολιτικής όσον αφορά την επιχειρηματικότητα, η οριστική καθιέρωση της αρχής «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» και στη χάραξη πολιτικής από τις νομοθετικές ρυθμίσεις έως τις δημόσιες υπηρεσίες, και η προώθηση της ανάπτυξης των ΜΜΕ μέσω της υποστήριξης τους για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εξακολουθούν να εμποδίζουν την ανάπτυξη τους(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008).

Όλα τα κράτη μέλη, άλλα σε μεγαλύτερο επίπεδο και άλλα σε μικρότερο από το 2000 και το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Fiera όπου τέθηκε το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, άσκησαν μια σειρά πολιτικών προς διευκόλυνση των ΜΜΕ. Βέβαια, η αναμόρφωση των εθνικών δικαίων των κρατών μελών δεν αρκούσε. Η δράση σε κοινοτικό επίπεδο ήταν αναγκαία, για να δοθεί η δυνατότητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν την ίδια εταιρική μορφή σε ολόκληρη την Ε.Ε.. Η ίδια ανάγκη υφίσταται και από την πλευρά των μεγάλων επιχειρήσεων και ομίλων αναφορικά με την απλούστερη και με λιγότερο κόστος δημιουργία δικτύου θυγατρικών εταιριών εντός του ευρωπαϊκού χώρου. Ο στόχος όμως αυτός δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί από τα ίδια τα κράτη μέλη. Ακόμα και αν όλα τα κράτη μέλη δεσμεύονται να καταστήσουν τη νομοθεσία τους περί εταιριών φιλικότερη προς τις επιχειρήσεις, οι εθνικές επιχειρήσεις θα βρίσκονται και πάλι αντιμέτωπες με ένα μωσαϊκό 75 εθνικών δικαϊκών συστημάτων (Νούσια, 2010)

Έτσι το 2008 η Ευρωπαϊκή επιτροπή κατέθεσε πρόταση Κανονισμού με θέμα την Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία (Societas Privata Europaea, SPE). Η νέα αυτή πανευρωπαϊκού τύπου εταιρική μορφή

εισήχθη στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο επισήμως την 01 Ιουλίου 2010 με σκοπό την υλοποίηση του σχεδίου ενός ενιαίου εταιρικού προσώπου με εφαρμογή σε όλα τα μέλη της κοινότητας.. Στην ουσία η SPE αποτελεί μια διευρυμένη μορφή της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης, με ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο ίδρυσης ένα (1) ευρώ, με δική της νομική προσωπικότητα και με την ευθύνη των χρεών της να τη φέρει το ίδιο το νομικό πρόσωπό με τη δική του περιουσία.

Η Επιτροπή είχε ως κύριο στόχο η SPE να αποτελέσει την κορωνίδα των εταιρικών μορφών για την περαιτέρω ανάπτυξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (εφεξής ΜΜΕ) στο σύνολο της ευρωπαϊκής επικράτειας. Στο σημείο αυτό είναι άξιο αναφοράς το γεγονός ότι η SPE είναι το τέταρτο υπερεθνικό εταιρικό μόρφωμα καθώς στο ευρωπαϊκό χώρο είδη δραστηριοποιούνται, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία με έτος εφαρμογής το 2001, η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία με έτος εφαρμογής το 2003, και ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού με έτος εφαρμογής το 1985. Τα τρία ανωτέρω εταιρικά μορφώματα έχουν τελείως διαφορετικά χαρακτηριστικά και σκοπό από την SPE. Μάλιστα, η Επιτροπή μετά από την παρατήρηση των συγκεκριμένων εταιρικών μορφών και τα πολλά προβλήματα που είχαν ώστε να αποτελέσουν αμιγώς υπερεθνικά και πανευρωπαϊκά εταιρικά μορφώματα προσπάθησε να διορθώσει όλες τις σχετικές αστοχίες μέσα από τη δημιουργία της SPE. Ζητήματα όπως ότι οι Κανονισμοί ιδρύσεως που εξέδωσε η Επιτροπή για τις συγκεκριμένες εταιρείες (Κανονισμός 2317/1985, Κανονισμός 2157/2001, Κανονισμός 1435/2003) έδιναν ιδιαίτερα μεγάλη ευελιξία όσον αφορά την εφαρμογή τους από τις εθνικές νομοθεσίες με αποτέλεσμα σε κάθε κράτος μέλος να υπάρχουν διαφοροποιήσεις γεγονός που αφαιρούσε τον υπερεθνικό και πανευρωπαϊκό χαρακτήρα. Επίσης διάφορα ζητήματα με την καταστατική έδρα και την έδρα

διοίκησης, το ελάχιστο κεφάλαιο ίδρυσης αλλά και ότι ήταν δύσκολο να συσταθούν εκ του μηδενός ήταν ορισμένοι αποτρεπτικοί παράγοντες για την ευρεία εγκαθίδρυση των συγκεκριμένων εταιρικών μορφών.

Όπως προαναφέρθηκε στις 10 Απριλίου 2012, ψηφίστηκε ο νόμος 4072/2012 «Βελτίωση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Νέα Εταιρική Μορφή – Σήματα και άλλες διατάξεις», βασικό κεφάλαιο (άρθρα 43-120) του οποίου είναι η εισαγωγή στην ελληνική έννομη τάξη του εταιρικού τύπου με την επωνυμία «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία» (Ι.Κ.Ε.), ακολουθώντας ο Έλληνας νομοθέτης το πρότυπο της SPE. Προκρίθηκε ως πιο αποτελεσματική η εισαγωγή ενός νέου εταιρικού τύπου, ο οποίος είναι σε θέση να καλύπτει κάθε μορφής επιχείρηση, είτε είναι εντάσεως κεφαλαίου, είτε εντάσεως εργασίας, μπορεί να δημιουργηθεί με ταχύτητα και παρέχει δυνατότητα ευελιξίας όσον αφορά τόσο τις καταστατικές διαμορφώσεις όσο και την συμμετοχή των εταίρων σε αυτόν (Παγώνη Σ., 2012).

1.4 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

Με τον Ν. 4072/2012 (ΦΕΚ Α 86/11.4/2012) και ειδικότερα με τα άρθρα 43-120 νομοθετήθηκε η νέα αυτή εταιρική μορφή με την οποία θα ασχοληθεί εκτενώς η παρούσα εργασία, και με την ονομασία Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (εφεξής Ι.Κ.Ε.). Την δημοσίευση του νόμου ακολούθησαν λίγο αργότερα η εγκύκλιος Κ1-1084/24.05.2012 από το Υπουργείο Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας με θέμα «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία – Διαδικασία Σύστασης σύμφωνα με το άρθρο 5^Α του Ν. 3853/2010» και η Κ2-4113/8.6.2012 με θέμα «Ι.Κ.Ε.» οι οποίες όριζαν επ' ακριβώς τη διαδικασία σύστασης και λειτουργίας των Ι.Κ.Ε.. Επιπρόσθετα η Γενική Γραμματεία Φορολογικών

και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών εξέδωσε την ΠΟΛ 1150/14.06.2012 με θέμα την «Ένταξη σε κατηγορία βιβλίων της ΙΚΕ». Όλα τα ανωτέρω αποτελούν τους νομικούς πυλώνες με βάση τους οποίους λειτουργεί και στηρίζεται η Ι.Κ.Ε. στο ελληνικό επιχειρηματικό πεδίο.

Ως νέο θεσμικό όργανο η Ι.Κ.Ε. θεωρείται χωρίς αμφιβολία ο μεγάλος νομικός πρωταγωνιστής του ελληνικού εταιρικού δικαίου, στα δύσκολα χρόνια της οικονομικής κρίσης την οποία βιώνουμε. Ταυτόχρονα η Ι.Κ.Ε. μπορεί να εντάξει οποιαδήποτε επιχειρηματική και εμπορική επιχειρηματική και εμπορική επιθυμία και επιδίωξη των μετεχόντων. Αυτό μπορεί να γίνει είτε εάν αυτοί επιθυμούν η σχέση τους να είναι κατά βάση κεφαλαιουχική είτε κατά βάση προσωπική, είτε εάν επιθυμούν να εισφέρουν την υπόσχεση τους για παροχή εργασίας, υπηρεσιών ή έργου με εξωκεφαλαιακή εισφορά είτε επιθυμούν να εισφέρουν κεφάλαιο ή περιουσιακά στοιχεία ως εισφορά σε είδος, με κεφαλαιακή εισφορά, είτε επιθυμούν να εισφέρουν τη δέσμευση τους ότι θα καλύψουν τα εταιρικά χρέη που θα δημιουργηθούν, κάποια στιγμή στο μέλλον, προ αόριστο αριθμό προσώπων-εταιρικών δανειστών με εγγυητική εισφορά (Σπυρίδωνος, 2012)

Κεφάλαιο 2

2.1 Ίδρυση Ι.Κ.Ε.

Με βάση το άρθρο 49 παρ.1 του Ν. 4072/2012 η Ι.Κ.Ε. «συνίσταται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα», τα οποία λαμβάνουν το προσωνύμιο «Ίδρυτές». Όσον αφορά την τυπικότητα της διαδικασίας σύστασης ακολουθούνται οι διατάξεις του άρθρου 5^Α του Ν. 3853/2010 όπως αυτό προστίθεται στο άρθρο 117 του υφιστάμενου Ν. 4072/2012 για τις Ι.Κ.Ε.. Έτσι, η Ι.Κ.Ε. συστήνεται αποκλειστικά και μόνο μέσω της Υπηρεσίας μίας Στάσης οι οποίες εδρεύουν είτε στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) στα κατά τόπου Επιμελητήρια είτε και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών που κατέχουν πιστοποίηση παροχής υπηρεσιών μιας στάσης.

Ειδικότερα και όπως ορίζει το άρθρο 117 παρ. 3, όπως προστέθηκε από το άρθρο 5^Α του Ν. 3853/2010 η διαδικασία σύστασης της Ι.Κ.Ε. απαιτεί τα εξής:

α) Καταθέτουν το έγγραφο σύστασης της εταιρείας. Το έγγραφο αυτό περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου αν το επιβάλλει ειδική διάταξη νόμου, αν εισφέρονται στην εταιρεία περιουσιακά στοιχεία, για τη μεταβίβαση των οποίων απαιτείται ο τύπος αυτός, ή αν επιλέγεται από τα μέρη.

β) Υποβάλλουν υπογεγραμμένη αίτηση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ.

γ) Υποβάλλουν αίτηση για την καταχώριση της επωνυμίας στο οικείο επιμελητήριο και για την εγγραφή της εταιρείας ως μέλους σε αυτό.

δ) Καταβάλλουν το γραμμάτιο ενιαίου κόστους σύστασης εταιρείας.

ε) Υποβάλλουν δήλωση για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου και εξοφλούν άμεσα το φόρο που αναλογεί.

στ) Υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση για τη διεύθυνση της εταιρείας.

ζ) Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου. (Ν. 4072/2012)

Επιπρόσθετα, άξιο αναφοράς και απαραίτητο στοιχείο της σύστασης της Ι.Κ.Ε. αποτελεί η προϋπόθεση της δικαιοπρακτικής ικανότητας των Ιδρυτών με βάση το άρθρο 53 παρ. 1 περ. δ. του υφιστάμενου Ν. 4072/2012. Μάλιστα, γίνεται αναφορά ότι στην περίπτωση που οι Ιδρυτές της Ι.Κ.Ε. δεν διαθέτουν δικαιοπρακτική ικανότητα τότε η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη.

Η ιδρυτική πράξη της εταιρείας πραγματώνεται μέσω της κατάρτισης ιδιωτικού συμφωνητικού, το οποίο θα πρέπει να συνοδεύεται από το καταστατικό. Σε αντίθεση με τις Ε.Π.Ε. όπου εκεί απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη, στις Ι.Κ.Ε. η απαίτηση της συμβολαιογραφικής πράξης γίνεται μόνο όταν κάποιος εκ των Ιδρυτών συνεισφέρει περιουσιακά στοιχεία στην υπό σύσταση εταιρία.

2.2 Χαρακτηριστικά Ι.Κ.Ε.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε. παρουσιάζονται διάσπαρτα σε όλη την παρούσα μελέτη. Ωστόσο τα πιο ιδιαίτερα είναι τα εξής:

- Το οξύμωρο της ονομασίας της Ι.Κ.Ε. σε σχέση με το κατώτερο όριο του ενός (1) € που προβλέπεται ως κεφάλαιο.
- Η Ι.Κ.Ε. συνίσταται από ένα ή περισσότερα άτομα. Ωστόσο όταν η σύσταση γίνει από ένα φυσικό πρόσωπο τότε χαρακτηρίζεται ως Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε..
- Έχει νομική προσωπικότητα
- Το καταστατικό δε χρειάζεται να αποτελεί συμβολαιογραφικό έγγραφο αλλά αρκεί ένα ιδιωτικό έγγραφο.
- Η διάρκεια της εταιρείας όταν δεν ορίζεται στο καταστατικό έχει ως μέγιστο όριο τα 12 χρόνια.
- Οι εταίροι μη διαχειριστές δεν υπάγονται υποχρεωτικά σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης.
- Το ελάχιστο καταβαλλόμενο κεφάλαιο σύστασης μπορεί να είναι ένα (1) ευρώ, με παράλληλη παροχή δυνατότητας οι εισφορές εκτός από κεφαλαιακές να είναι επιπλέον είτε εξωκεφαλαιακές είτε εγγυητικές.
- Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της εκτός από την περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 79 του Ν. 4072/2012, όπου προβλέπεται η ευθύνη του εταίρου που συμμετέχει με εγγυητική εισφορά ο οποίος και αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι των τρίτων να εξοφλήσει χρέη της εταιρίας μέχρι του ύψους της εισφοράς του.
- Η ελευθερία μεταβίβασης των μεριδίων.

2.3 Εταιρικά Μερίδια – Είδη Εισφορών

Στην Ι.Κ.Ε. ως εταιρικό μερίδιο λογίζεται το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής κάποιου εταίρου. Για να μπορεί να συμμετάσχει κάποιος σε μια Ι.Κ.Ε. θα πρέπει τουλάχιστον να έχει στην κατοχή του ένα εταιρικό μερίδιο από το οποίο απορρέει η εταιρική σχέση μεταξύ των μερών (εταίρου και εταιρίας) και ένα σύνολο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Η μορφή που λαμβάνουν τα μερίδια στην Ι.Κ.Ε. δεν έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τις μετοχές των λοιπών εταιρικών μορφωμάτων αλλά η εταιρία έχει τη δυνατότητα να χορηγεί βεβαίωση σε κάθε εταίρο για τα μερίδια που έχει στην κατοχή του, τα οποία όμως δεν λαμβάνουν χαρακτήρα αξιόγραφου. Επιπρόσθετα τα εταιρικά μερίδια διέπονται από την αρχή της ισότητας και της αδιαιρέτου και ελεύθερης μεταβίβασης.

Το άρθρο 75 παρ. 3 του υφιστάμενου νόμου θέτει το κατώτατο όριο για κάθε μερίδιο, «Τα εταιρικά μερίδια έχουν ονομαστικά αξία τουλάχιστον ενός (1) ευρώ. Η ονομαστική αξία είναι ίδια για όλα τα εταιρικά μερίδια, ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς στην οποίας αντιστοιχούν». Ταυτόχρονα, ο αρχικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στο Καταστατικό το οποίο ορίζει συμβατά με το νόμο τις περιπτώσεις και τους τρόπους αυξομείωσης των εταιρικών μεριδίων. Τέτοιες περιπτώσεις είναι: η μεταβολή του κεφαλαίου, η ανάληψη νέων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών των εταίρων, η μεταβίβαση μεριδίων, η είσοδος και έξοδος εταίρου, η εξαγορά των υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά ή η εξαγορά των μεριδίων (Βουλή των Ελλώνων, 2012Α)

Επιπρόσθετα τα εταιρικά μερίδια έχουν το χαρακτήρα της κεφαλαιακής εισφοράς των εταίρων η οποία διαχωρίζεται σε τρία επιμέρους είδη: την αμιγώς κεφαλαιακή εισφορά, την εξωκεφαλαιακή

εισφορά και την εγγυητική εισφορά. Όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση της Βουλής των Ελλήνων για τον παρόντα νόμο, το άρθρο 76 και τα Είδη των Εισφορών στην Ι.Κ.Ε. εισάγουν την σημαντικότερη καινοτομία που είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Ενώ δηλαδή στις κλασικές περιπτώσεις της Ανώνυμης Εταιρίας και της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης οι μετοχές και τα εταιρικά μερίδια αποτελούν τμήμα του κεφαλαίου και προσδιορίζουν το μέγεθος της συμμετοχής καθενός, ανάλογα με τον αριθμό μεριδίων που κατέχει, τα εταιρικά μερίδια στην Ι.Κ.Ε. ανάγονται όχι αποκλειστικά στο κεφάλαιο, ως μοναδικό παρανομαστή, αλλά σε ένα ευρύτερο παρονομαστή που αποτελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών. (Βουλή των Ελλήνων, 2012^A)

Αναλύοντας τα είδη των εισφορών στην Ι.Κ.Ε., την πρωτοκαθεδρία κατέχουν οι Κεφαλαιακές Εισφορές οι οποίες αφορούν εισφορές σε μετρητά ή σε είδος και σχηματίζουν το εταιρικό κεφάλαιο.

Όσον αφορά τις εις είδος εισφορές ο κ.ν. 2190/1920 ορίζει ότι αυτές επιτρέπονται μόνο όταν οι παρεχόμενες εισφορές έχουν τη δυνατότητα να αποτελούν στοιχείο του ενεργητικού της επιχείρησης. Όπως έχει προαναφερθεί η Ι.Κ.Ε. έχει ως απαράβατο κανόνα το ελάχιστο κεφάλαιο της να είναι τουλάχιστον ένα (1) ευρώ. Για τον λόγο αυτό δημιουργείται η κανονιστική απαίτηση ότι τουλάχιστον ένα μερίδιο από το συνολικό αριθμό μεριδίων να αντιπροσωπεύει κεφαλαιακή εισφορά. Επιπρόσθετα αποκλείεται εκ του νόμου η οποιαδήποτε τμηματική καταβολή κεφαλαίου είτε όσον αφορά εις είδος καταβολή είτε όσον αφορά σε μετρητά επιβάλλοντας την ολοσχερή καταβολή του κεφαλαίου κατά την σύσταση ή κατά την αύξηση του κεφαλαίου ανάλογα με την περίπτωση. Μάλιστα στο άρθρο 77 του υφιστάμενου νόμου ορίζεται η διορία ενός μηνός ώστε να εξευρεθεί είτε μέσω εξαγοράς προ της

ακύρωσης είτε μέσω αύξησης κεφαλαίου τουλάχιστον ένα μερίδιο κεφαλαιακής εισφοράς.

Το δεύτερο είδος εισφορών στην Ι.Κ.Ε. αφορά τις εξωκεφαλαιακές εισφορές οι οποίες νοούνται ως αυτές που δεν αντιπροσωπεύουν κεφαλαιακή εισφορά. Στην ουσία αυτού του είδους οι εισφορές είναι αυτές που δεν δύνανται να λογιστικοποιηθούν και να αποτυπωθούν στον εταιρικό ισολογισμό. Συνήθως οι ανωτέρω εισφορές αφορούν προσωπικά στοιχεία των εταίρων και αντιπροσωπεύουν συμβάσεις εκτέλεσης εργασίας ή υπηρεσίας του εταίρου, κυρίως προς τρίτους και δευτερευόντως προς την εταιρεία. Οι παρούσες εισφορές απαραίτητως πρέπει να καταγράφονται στον Καταστατικό και να ορίζεται η διάρκεια το είδος και η λειτουργία τους με σαφήνεια για την αποφυγή προβλημάτων στο μέλλον στην περίπτωση που ο υποχρεών εταίρος δεν εκπληρώσει την υποχρέωση του. Ωστόσο σε μία ανάλογη περίπτωση όπου ο έχων την υποχρέωση εταίρος να καταβάλλει εξωκεφαλαιακή εισφορά δεν εκπληρώσει τη δέσμευση του τότε η εταιρεία έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την ακύρωση των μεριδίων του συγκεκριμένου εταίρου που αντιστοιχούν στην εισφορά του και ακόμα να αναζητήσει και αποζημίωση για την ζημία που υπέστη.

Η τρίτη μορφή εισφορών αφορά τις εγγυητικές εισφορές οι οποίες έχουν να κάνουν με την ανάληψη ευθύνης για τα πιθανά μελλοντικά χρέη της εταιρίας εκ μέρους του εταίρου που μετέχει μέσω των εγγυητικών εισφορών. Οι εγγυητικές εισφορές και οι εταίροι με τις οποίες συμμετέχουν κατ ουσία αποτελούν ένα εναλλακτικό δίκτυ προστασίας των δανειστών και πιστωτών της εταιρίας καθότι η ευθύνη που αναλαμβάνουν έχει το ρόλο κυρίως του προωτοοφειλέτη και όχι τόσο του εγγυητή. Ταυτόχρονα ο εταίρος που συμμετέχει με εγγυητικές εισφορές στην περίπτωση που χρειαστεί να ενεργοποιηθούν οι εγγυήσεις του προς

πιστωτές και δανειστές της εταιρείας δεν έχει το δικαίωμα στη συνέχεια να απευθυνθεί και να αναγάγει την ανάλογη απαίτηση από την εταιρία.

2.4 Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων

Στην εταιρική μορφή της Ι.Κ.Ε. ισχύει η αρχή της ελεύθερης μεταβίβασης των μεριδίων. Ωστόσο δυσχέρειες στη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων εμφανίζονται όταν οι εισφορές των εταίρων αφορούν εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές. Το άρθρο 82 του υφιστάμενου νόμου 4072/2012 επιλύει τις παρούσες δυσχέρειες καθώς αφορά την εξαγορά υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Οπότε η μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων που αντιπροσωπεύουν είτε εξωκεφαλαιακές είτε εγγυητικές εισφορές δύναται να πραγματοποιηθούν αλλά με την υποχρεωτική μετατροπή τους σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς. Στην μεν περίπτωση της εξωκεφαλαιακής εισφοράς το ποσό ανέρχεται στο ποσό της εισφοράς που ορίστηκε στο Καταστατικό και όσον αφορά την εγγυητική εισφορά το ποσό ανέρχεται στο σύνολο του ποσού της ευθύνης που είχε λάβει ο εταίρος. Με το πέρας της παρούσας διαδικασίας οι πράξεις μεταβίβασης των μεριδίων καταγράφονται υποχρεωτικά στο βιβλίο εταίρων με την ανάλυση της ορθής τήρησης της νομιμότητας που απορρέει εκ το νόμου και εκ του καταστατικού.

Ωστόσο ο νομοθέτης προβλέπει ιδιαίτερες ρυθμίσεις μεταβίβασης μεριδίων την περίπτωση θανάτου κάποιου από τους εταίρους. Στην περίπτωση που υπάρχει κληρονομική διαδοχή ακολουθείται αλλά ταυτόχρονα δίνεται και δικαίωμα προτίμησης στους εταίρους για την περίπτωση της εξαγοράς. Όπως και ανωτέρω δυσχέρειες δημιουργούνται όσον αφορά τις εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές οι οποίες όμως επιλύονται είτε μέσω του υφιστάμενου νόμου είτε μέσω πρόβλεψης από

το ίδιο το Καταστατικό της εταιρείας. Από τη στιγμή που οι κληρονόμοι έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν τις υπηρεσίες που είχε δεσμευθεί ο θανών εταίρος τότε η εταιρία συνεχίζει ως έχει και εφόσον επιθυμεί ο κληρονόμος. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση των εγγυητικών εισφορών. Στην περίπτωση της εξωκεφαλαιακής εισφοράς και στην πιθανότητα ο κληρονόμος να μην έχει τη δυνατότητα να καλύψει την προσφερόμενη υπηρεσία που είχε δεσμευθεί ο θανών τότε υπάρχει η δυνατότητα να αντικατασταθεί από άλλον εταίρο που έχει αυτή τη δυνατότητα. Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθείται είτε το άρθρο 92 του υφιστάμενου νόμου για τις Ι.Κ.Ε. περί εξόδου εταίρων ταυτόχρονα με τις όποιες προβλέψεις του καταστατικού.

2.5 Επωνυμία

Με βάση το άρθρο 44 Ν. 4072/2012 «η επωνυμία της Ι.Κ.Ε. σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκεί». Πέρα από την υποχρέωση προς ενημέρωση των τρίτων για τις λέξεις Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία ή Ι.Κ.Ε. ο νομοθέτης έχει προσδώσει ιδιαίτερη ελευθερία όσον αφορά την επωνυμία. Δηλαδή η επωνυμία μπορεί να είναι αντικειμενική και να σχηματίζεται από τη δραστηριότητα της επιχείρησης ή να είναι υποκειμενική μέσω του σχηματισμού των ονομάτων των εταίρων.

Επιπρόσθετα ιδιαίτερη υποχρέωση έχουν και τα εταιρικά σχήματα που αποτελούνται από ένα πρόσωπο με την απαίτηση να συμπεριλαμβάνεται στην επωνυμία το πρόθεμα «Μονοπρόσωπο Ι.Κ.Ε.» είτε και ολογράφως. Ενώ στις περιπτώσεις που η επωνυμία σχηματίζεται στην αγγλική γλώσσα τότε υποχρεωτικά θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει

το «Private Company» ή «P.C» και στην περίπτωση της μονοπρόσωπης το Single Member Private Company ή «Single Member P.C».

2.6 Έδρα

Σύμφωνα με το άρθρο 45 Ν. 4072/2012 «Η Ι.Κ.Ε. έχει την έδρα της στο δήμο που αναφέρεται στο καταστατικό της». Η έδρα της εταιρείας και κυρίως η χώρα, για την οποία δεν υπάρχουν απαγορεύσεις αρκεί να αποτελεί συνεργάσιμη φορολογικά χώρα, ορίζει το φορολογικό και νομικό καθεστώς από το οποίο θα διέπεται η Ι.Κ.Ε.. Για το λόγο αυτό δεν υπάρχει η υποχρέωση η πραγματική έδρα της Ι.Κ.Ε. να βρίσκεται εντός του Ελλαδικού χώρου. Η παρούσα καινοτομία της ελληνικής νομοθεσίας της παραγράφου 3 του άρθρου 45 σημαίνει ότι μια Ι.Κ.Ε. θα διέπεται από το ελληνικό δίκαιο, ως *lex societatis*, ενόσω είναι καταχωρισμένη στο Γ.Ε.ΜΗ., ακόμα και αν έχει την πραγματική της έδρα στο εξωτερικό. Έχει συνεπώς τη δυνατότητα να έχει το κέντρο διοίκησης της και να αναπτύσσει την οικονομική της δραστηριότητα (πραγματική έδρα) σε άλλο κράτος, όπως αυτή η δυνατότητα έχει αναγνωριστεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Περάκης Ε., 2012Γ)

Ωστόσο με την παράγραφο (2) του παρόντος άρθρου δύνεται η δυνατότητα μεταφοράς της έδρας της επιχείρησης σε άλλη χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου χωρίς να υπεισέρχεται η λύση της εταιρείας υπό τον όρο βέβαια το εταιρικό δίκαιο της νέας χώρας να αναγνωρίζει τη μεταφορά και τη συνέχιση της νομικής προσωπικότητας.

2.7 Καταστατικό

Όπως προαναφέρθηκε το καταστατικό το οποίο ορίζει της λειτουργία της Ι.Κ.Ε. μπορεί να αποτελεί ένα απλό ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ των μερών. Ωστόσο το Καταστατικό όπως ορίζεται στο άρθρο 50 του Ν. 4072/2012 θα πρέπει κατ ελάχιστον να περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- α) Το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας και την τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων*
- β) την εταιρική επωνυμία*
- γ) την έδρα της εταιρείας*
- δ) το σκοπό της εταιρείας*
- ε) την ιδιότητα της εταιρείας ως ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία*
- στ) τις εισφορές των εταίρων κατά κατηγορία εισφορών και την αξία τούτων, σύμφωνα με τα άρθρα 77 έως και 79, καθώς και το κεφάλαιο της εταιρείας*
- ζ) το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων*
- η) τον αρχικό αριθμό των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς που τα μερίδια αυτά εκπροσωπούν*
- θ) τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας*
- ι) τη διάρκεια της εταιρείας (αρ. 50 Ν. 4072/2012)*

Ωστόσο καθότι κατ ουσία το Καταστατικό είναι αυτό που ορίζει τους κανόνες του παιχνιδιού θα πρέπει να λαμβάνει ιδιαίτερη προσοχής. Όσο πιο πολλά τα μέλη της Ι.Κ.Ε. και όσο πιο πολύπλοκη σχέση διαθέτουν τόσο το Καταστατικό θα πρέπει να περιλαμβάνει πλήθος όρων με σαφήνεια και ξεκάθαρο τρόπο για την αποφυγή δυσλειτουργιών. Στην παρούσα εταιρική μορφή και ανάλογα την πολυπλοκότητα το καταστατικό μπορεί να καθορίζει τον τρόπο ψηφοφορίας για συγκεκριμένα κρίσιμα θέματα στη συνέλευση των εταίρων.

Όπως θα δούμε στη συνέχεια ο τρόπος με βάση των οποίων λαμβάνονται οι αποφάσεις στη Συνέλευση των Εταίρων εξαρτάται από τον αριθμό των μεριδίων και όχι των ατόμων, οπότε στο καταστατικό θα μπορούσαν να ορισθούν αρχές και κανόνες οι οποίοι να απαιτούν αυξημένες πλειοψηφίες για τις πιο κρίσιμες αποφάσεις λειτουργίας της εταιρείας. Για το λόγο αυτό μάλιστα, το άρθρο 72 του Ν. 4072/2012 δίνει τη δυνατότητα το Καταστατικό να ορίζει τον μέγιστο αριθμό ψήφων – μεριδίων που μπορεί να χρησιμοποιεί κάποιος στη λήψη αποφάσεων.

2.8 Διαχείριση και Εκπροσώπηση

Το Κεφάλαιο Γ του υφιστάμενου νόμου περί των Ι.Κ.Ε. (Ν. 4072/2012), και στα άρθρα 55 έως 64 γίνεται εκτενής αναφορά στους διαχειριστές και στον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης των Ι.Κ.Ε..

Αρχικά, την ευθύνη διαχείρισης της εταιρείας μπορεί να την αναλάβει και να εκπροσωπεί ένα ή περισσότερα άτομα. Ωστόσο υπάρχει μια ειδοποιός διάκριση μεταξύ της νόμιμης διαχείρισης, δηλαδή αυτή

που απορρέει εκ του νόμου για τον νόμο, και της καταστατικής διαχείρισης. Η διενέργεια της νόμιμης διαχείρισης υφίσταται μόνο αν δεν ορίζει το καταστατικό τους κανόνες της διαχείρισης. Σε αυτές τις περιπτώσεις λαμβάνει χώρα η από κοινού διαχείριση, δηλαδή όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση την πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων. Ωστόσο, μέρος του άρθρου 56 του υφιστάμενου νόμου απορρέει από το Άρθρο 751 του Αστικού Κώδικα, με βάση το οποίο όταν υπάρχει περισσότεροι του ενός διαχειριστές τότε ο κάθε ένας έχει το δικαίωμα της αυτενέργειας χωρίς τη συναίνεση των άλλων όταν υπάρχει ιδιαίτερα σοβαρός λόγος και απειλείται η εταιρεία με σοβαρή ζημία.

Το άρθρο 58 κάνει αναφορά στο ποιοι έχουν τη δυνατότητα να οριστούν ως διαχειριστές. Κάθε φυσικό πρόσωπό είτε είναι εταίρος ή μη μπορεί να οριστεί ως διαχειριστής μιας Ι.Κ.Ε.. Η μοναδική απαγόρευση που υφίσταται αφορά τα νομικά πρόσωπα τα οποία δεν μπορούν να ασκούν διαχείριση και είναι υποχρεωμένα να ορίσουν για λογαριασμό τους ένα φυσικό πρόσωπο.

Ο ορισμός του διαχειριστή πραγματοποιείται έπειτα από ψηφοφορία των εταίρων και αναδεικνύεται μέσω την πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Το χρονικό διάστημα για το οποίο αναλαμβάνει τη διαχείριση ο εκλεγμένος διαχειριστής είναι αορίστου εκτός αν ορίζεται συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από το καταστατικό.

Ζητήματα δημιουργούνται όταν υπάρχει περισσότεροι του ενός διαχειριστές. Σε αυτές τις περιπτώσεις η αλήθεια είναι ότι ο νόμος δεν προλαμβάνει τον τρόπο λειτουργίας δύο ή περισσότερων διαχειριστών οι οποίοι διαφωνούν. Στο σημείο αυτό καταλυτικό ρόλο διαδραματίζει το Καταστατικό το οποίο θα πρέπει να ορίζει τους κανόνες του «παιχνιδιού»

θέτοντας διαδικασίες για όλες τις δυνατές περιπτώσεις. Για το λόγο αυτό μάλιστα η πιο συνήθης συμβουλή που δίνεται σε εν δυνάμει επιχειρηματίες που επιθυμούν να ιδρύσουν μια Ι.Κ.Ε., είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη περιεκτικότητα του Καταστατικού.

Στην περίπτωση της καταστατική διαχείρισης, ο νομοθέτης εννοείται προβλέπει με το άρθρο 59 τις διαδικασίες ανάκλησης του διαχειριστή. Η ανάκληση του διαχειριστή πραγματοποιείται μέσω πλειοψηφίας των εταιρικών μεριδίων των εταίρων και έπειτα από σχετική ψηφοφορία. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου το καταστατικό μπορεί να ορίζει ειδικούς όρους ή ισχυρή πλειοψηφία για την ανάκληση του διαχειριστή. Ωστόσο, σε περιπτώσεις όπου μέρος των εταίρων αντιληφθούν ατασθαλίες ή κακοδιαχείριση από τον διαχειριστή το παρέχεται εκ του νόμου στους εταίρους που κατέχουν τουλάχιστον το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων μέσω προσφυγής στη δικαιοσύνη να ζητήσουν την ανάκληση του διαχειριστή.

Ιδιάζουσα περίπτωση αποτελεί το άρθρο 60 στο οποίο αναφέρεται ότι υπάρχει η δυνατότητα και αν προβλέπεται από το Καταστατικό «ένας ή περισσότεροι από τους διαχειριστές να διορίζονται και να ανακαλούνται από συγκεκριμένο εταίρο». Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός διαχειριστές. Ωστόσο η ανάκληση του διαχειριστή από συγκεκριμένο εταίρο θα πρέπει να συνοδεύεται από την αντικατάσταση του. Στην περίπτωση που δεν δύναται να αντικατασταθεί και να διορισθεί νέος διαχειριστής τότε η διαχείριση διενεργείται από τους λοιπούς διαχειριστές.

Ιδιαίτερο ρόλο στο Κεφάλαιο Γ του υφιστάμενου νόμου λαμβάνει η ευθύνη του διαχειριστή, ο οποίος ευθύνεται έναντι στην Ι.Κ.Ε. για παραβάσεις το νόμου, του καταστατικού ή των αποφάσεων των εταίρων.

Ωστόσο η ευθύνη του διαχειριστή παύει να υφίσταται εφόσον πραγματοποιήθηκε με βάση σύννομης απόφασης των εταίρων. Επίσης έπειτα από απόφαση των εταίρων, όπως συμβαίνει και στις Α.Ε., ο διαχειριστικής απαλλάσσεται από τα διαχειριστικά πταίσματα μετά την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Όπως γίνεται και αναφορά στην Αιτιολογική Έκθεση του παρόντος νόμου το όλο πλαίσιο της ευθύνης των διαχειριστών ρυθμίζεται με βάση του διατάξεις του Ν. 2190/1920 και του Ν. 3190/1955. Η ευθύνη θεμελιώνεται είτε σε παράβαση του νόμου, του καταστατικού ή των αποφάσεων των εταίρων, είτε σε διαχειριστικό πταίσμα. Το τελευταίο αφορά διαχείριση που υπήρξε πλημμελής (άστοχη, ιδιοτελής κλπ) και για το λόγο αυτό ζημιογόνα. Ως προς αυτήν ισχύει ο κανόνας της επιχειρηματικής κρίσης αλλά και απαλλαγή, αν η πράξη του διαχειριστή στηρίχθηκε σε σύννομη απόφαση των εταίρων (Βουλή των Ελλήνων, 2012Α).

2.9 Αρμοδιότητες και Συνέλευση των Εταίρων

Το Κεφάλαιο ΈΔ του υφιστάμενου νόμου 4072/2012 αφορά τις αρμοδιότητες και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων μέσω της Γενικής Συνέλευσης. Το άρθρο 68 παρ. 2 του Ν. 4072/2012 ρητώς αναφέρει ότι «οι εταίροι είναι οι μόνοι αρμόδιοι να λαμβάνουν αποφάσεις:

α) για τις τροποποιήσεις του καταστατικού, στις οποίες περιλαμβάνονται η αύξηση και η μείωση του κεφαλαίου, εκτός αν ο παρών νόμος ή το καταστατικό προβλέπει ότι συγκεκριμένες τροποποιήσεις ή πράξεις αύξησης ή μείωσης του κεφαλαίου γίνονται μόνο από το διαχειριστή

β) για το διορισμό και την ανάκληση του διαχειριστή, με την επιφύλαξη του άρθρου 60

γ) για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τη διανομή κερδών, το διορισμό ελεγκτή και την απαλλαγή του διαχειριστή από την ευθύνη

δ) για τον αποκλεισμό εταίρου

ε) για τη λύση της εταιρείας ή την παράταση της διάρκειας της

στ) για τη μετατροπή και τη συγχώνευση της εταιρίας (Ν. 4072/2012)

Στη ουσία οι αρμοδιότητες των εταίρων έχει να κάνει με όλες τις εταιρικές υποθέσεις, ακόμα και για ζητήματα διαχείρισης παρά το ότι υπάρχει διαχειριστής. Ωστόσο υπάρχει δυνατότητα στην περίπτωση που το προβλέπει το καταστατικό οι εταίροι να δώσουν επαυξημένες αρμοδιότητες στον διαχειριστή μέσω ομόφωνης απόφασης τους ώστε να έχει την εξουσία να τροποποιεί το καταστατικό.

Το ανώτερο και ουσιαστικότερο όμως όργανο που διαθέτει μια Ι.Κ.Ε. με τις σημαντικότερες αρμοδιότητες για τη λειτουργία της είναι τη Συνέλευση των Εταίρων. Ωστόσο στο άρθρο 73 του Ν. 4072/2012 προβλέπεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων των εταίρων χωρίς συνέλευση. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο όταν επιτυγχάνεται ομοφωνία και αποτυπώνεται σε έγγραφη μορφή. Παρόλα αυτά η Συνέλευση των εταίρων μπορεί να χαρακτηριστεί ως διαδικασία πιο ευέλικτη σε σχέση με τις άλλες εταιρικές μορφές. Η πρόσκληση της Συνέλευσης μπορεί να αποσταλεί με κάθε μέσο (ακόμα και με email) 8 ημέρες προ της σύγκλισης της Συνέλευσης. Επιπρόσθετα δικαίωμα σύγκλισης της

Συνέλευσης έχουν και οι μειοψηφούντες εταίροι αρκεί να κατέχουν το (1/10) του συνολικού εταιρικού κεφαλαίου.

Γενικότερα τα είδη των συνελεύσεων είναι η Τακτική και η Έκτακτη. Η Τακτική Συνέλευση συγκαλείται μία φορά το χρόνο και αντιμετωπίζει συνήθη ζητήματα, όπως η έγκριση των οικονομικών καταστάσεων και η απαλλαγή του διαχειριστή και των ελεγκτών από την ευθύνη της προηγούμενης χρήσης. Σε αντιδιαστολή η Έκτακτη Συνέλευση συγκαλείται όταν κρίνεται απαραίτητο και για ειδικά θέματα.

Οι αποφάσεις την συνέλευσης έχει δεσμευτικό χαρακτήρα για όλους τους εταίρους, συμφωνούντες και διαφωνούντες καθώς ο τρόπος που λαμβάνονται οι αποφάσεις ακολουθεί την αρχή της απόλυτης πλειοψηφίας. Ενώ, κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει δικαίωμα ψήφου.

2.10 Λύση και Εκκαθάριση

Στα άρθρα 102 και 103 του υφιστάμενου νόμου 4072/2012 περιγράφονται οι περιπτώσεις στις οποίες επέρχεται η λύση της Ι.Κ.Ε.. Το άρθρο 102 καλύπτει την περίπτωση της έννοιας του άρθρου 3 παράγραφος 2 του Πτωχευτικού Κώδικα (Ν. 3588/2007) που αφορά την επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της εταιρείας προς τους οφειλέτες της και του άρθρου 99 παράγραφος 1 το ίδιου νόμου περί αποδεικνυόμενης οικονομικής αδυναμίας χωρίς να βρίσκεται σε κατάσταση παύσης πληρωμών η εταιρεία.

Αντίστοιχα στο άρθρο 103 παρατίθενται μια σειρά πρόσθετων λόγων λύσης της εταιρείας:

α) οποτεδήποτε με απόφαση των εταίρων

β) όταν παρέλθει ο ορισμένος χρόνος διάρκειας, εκτός αν ο χρόνος αυτός παραταθεί πριν λήξει με απόφαση των εταίρων

γ) αν κηρυχθεί η εταιρεία σε πτώχευση

δ) σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπει ο παρών νόμος ή το καταστατικό.

Άλλες περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος είναι η ακύρωση της εταιρείας με βάση το άρθρο 53, η δικαστική λύση αν η εταιρεία βρεθεί χωρίς κεφαλαιουχικά μερίδια σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 5 και η λύση της εταιρείας με καταγγελία οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον λόγω ανυπαρξίας μεριδίου κεφαλαιακής εισφοράς σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 77.

Η λύση της εταιρείας αν δεν οφείλεται στην πάροδο του χρόνου διάρκειας, καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. με μέριμνα του εκκαθαριστή. Αν λυθεί η εταιρεία για οποιοδήποτε λόγο, εκτός από την κήρυξη αυτής σε πτώχευση, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση ενεργείται από το διαχειριστή, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά ή αποφάσισαν αλλιώς οι εταίροι. Οι διατάξεις για το διαχειριστή εφαρμόζονται ανάλογα και στον εκκαθαριστή (Δράγιος Α., Επιχείρηση).

Κεφάλαιο 3

3.1 Φορολογία Εισοδήματος ΙΚΕ

Οι Ι.Κ.Ε έχουν ίδια φορολογική αντιμετώπιση με όλα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα (Ε.Π.Ε., Α.Ε. κλπ). Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Νόμου 4334/2015, το οποίο τροποποιεί την παράγραφο 1 του άρθρου 58 το Νόμου 4172/2016 αντικαθίσταται από 26% σε 29% ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία. Οι υφιστάμενες διατάξεις του ανωτέρω νόμου αρχίζουν να ισχύουν από την 1^η Ιανουαρίου 2015.

Επιπρόσθετα, με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του Νόμου 4334/2015, το οποίο τροποποιεί την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4172/2013, μετατρέπεται η λεγόμενη προκαταβολή φόρου εισοδήματος από 80% σε 100% των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

Η έννοια του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα ορίζεται όπως για όλα τα νομικά πρόσωπα από το άρθρο 21 παρ. 1 του Ν. 4172/2013 ως το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Στα έσοδα από τις επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται και τα έσοδα από

την πώληση των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης, καθώς και το προϊόν της εκκαθάρισης της, όπως αυτά προκύπτουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους. (Ν. 4172/2013). Όσον αφορά τις εκπιπόμενες δαπάνες για την ορθότητα του υπολογισμού της κερδοφορίας επιτρέπονται όλες οι δαπάνες με την επιφύλαξη του άρθρου 23 του ΚΦΕ, το οποίο ορίζει ως εκπιπόμενη δαπάνη οποιαδήποτε δαπάνη πραγματοποιείται προς το συμφέρον της επιχείρησης και για τη λειτουργία της, αντιστοιχεί σε πραγματική συναλλαγή και εγγράφεται στα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών.

Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων πραγματοποιείται ηλεκτρονικά στο σχετικό ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων μέχρι τη 30^η μέρα του 6^{ου} μήνα από το πέρας της φορολογικής χρήσης. Στην περίπτωση που η εταιρεία έχει τεθεί σε εκκαθάριση, τα δεδομένα είναι διαφορετικά και η υποβολή της δήλωσης γίνεται μέχρι και ένα μήνα μετά το τέλος της εκκαθάρισης.

Όσον αφορά τη διανομή κερδών της Ι.Κ.Ε το άρθρο 100 παράγραφος 2 του Ν. 4072/2012 ορίζει ότι σε κάθε έτος και πριν από τη διανομή των κερδών επιβάλλεται να κρατείται τουλάχιστον το 1/20 των καθαρών κερδών για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Τα ανωτέρω κέρδη δίνεται το δικαίωμα είτε να κεφαλαιοποιηθούν κάποια στιγμή στο μέλλον είτε να συμψηφισθούν με αντίστοιχες μελλοντικές ζημίες. Επίσης, η διανομή των κερδών γίνεται ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων που κατέχει ο κάθε εταίρος. Ωστόσο το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα το οποίο όμως δε μπορεί να ξεπερνά τη δεκαετία κάποιος ή κάποιοι από τους εταίρους δε μετέχουν στη διανομή το κερδών ή μετέχουν υπό κάποιους περιορισμούς.

3.2 Δημοσίευση Ισολογισμού

Επιπρόσθετα εκ του νόμου 4172/2016 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος απορρέει ότι όλες οι ΙΚΕ έχουν την υποχρέωση δημοσίευσης του ισολογισμού, του πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων και του προσαρτήματος αυτού. Το άρθρο 98 του Ν. 4072/2012 ορίζει ότι με μέριμνα του διαχειριστή πραγματοποιείται η δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο και στην ιστοσελίδα της εταιρείας εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της εταιρικής χρήσης όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 43β παράγραφοι 1 και 2 του εταιρικού εμπορικού νόμου 2190/1920.

3.3 Αφορολόγητα Αποθεματικά

Με τη δημιουργία τους οι Ι.Κ.Ε εντάχθηκαν στις ρυθμίσεις που αφορούν τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 101 και της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Ν. 2238/1994 περί αφορολόγητων αποθεματικών σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν. 4172/2013.

Τα μη διανεμηθέντα ή κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά των Ι.Κ.Ε. και των λοιπών νομικών οντοτήτων, τα οποία προέρχονται από κέρδη που δεν φορολογήθηκαν κατά το χρόνο που προέκυψαν λόγω απαλλαγής αυτών κατ' εφαρμογή διατάξεων του Ν. 2238/1994, σε περίπτωση διανομή ή κεφαλαιοποίηση τους μέχρι την 31/12/2013, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή 15%. Από την 15 Ιανουαρίου 2014 και εξής, αυτά τα μη διανεμηθέντα ή κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά συμψηφίζονται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε φορολογικού έτους με ζημιές από οποιαδήποτε αιτία που προέκυψαν κατά τα τελευταία 5 έτη μέχρι εξαντλήσεως τους εκτός αν διανεμηθούν ή κεφαλαιοποιηθούν

οπότε υπόκεινται σε αυτοτελή φορολόγηση 19%. Με την καταβολή του φόρου εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του νομικού προσώπου και των μετόχων ή εταίρων αυτού. Ωστόσο από 1^η Ιανουαρίου 2015 δεν επιτρέπεται η τήρηση ειδικών λογαριασμών αφορολόγητου αποθεματικού (Περάκης Ε, 2014)

3.4 Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις ΙΚΕ

Με τη έκδοση του ΦΕΚ για τη δημιουργία της νέας εταιρικής μορφής το 2012 ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών εξέδωσε την Εγκύκλιο 44 (27/07/2012) στην οποία καθορίζει τους τρόπους διαχείρισης της από τον οργανισμό. Ποιο συγκεκριμένα η εγκύκλιος αναφέρει ότι καθώς η νέα εταιρική μορφή είναι κεφαλαιουχική, δηλαδή από τη μία διαθέτει κεφάλαιο και από την άλλη υπάρχει η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων της για τα χρέη της εταιρείας, όπου υπάρχουν ρυθμίσεις που αφορούν τις κεφαλαιουχικές εταιρίες τότε όλες οι υφιστάμενες ρυθμίσεις ισχύουν και στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία. Επιπρόσθετα στην εγκύκλιο γίνεται ρητή αναφορά λόγω της ομοιότητας της Ι.Κ.Ε. με την Ε.Π.Ε., ότι «όπου ορίζεται ότι η δραστηριότητα μπορεί να ασκείται από Ε.Π.Ε., εφεξής θα μπορεί να ασκείται και από Ι.Κ.Ε.. Οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για τις Ε.Π.Ε. εφαρμόζονται και στις Ι.Κ.Ε.».

Η ίδια εγκύκλιο 44 κάνει αναφορά για το ποια μέλη της Ι.Κ.Ε. είναι υπαρκτά στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 1 παρ. 2 του Π.Δ. 258/2005 περί της υποχρεωτικής ασφάλισης στον ΟΑΕΕ υπάγονται οι διαχειριστές Ι.Κ.Ε. που ορίστηκαν με το καταστατικό ή με την απόφαση των εταίρων, και ο μοναδικός εταίρος Μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. Για τους υπόλοιπους εταίρους ισχύει το άρθρο 3

παρ. 1 του ΠΔ 258/2005 το οποίο δίνει το δικαίωμα σε εταίρους Ι.Κ.Ε. να υπαχθούν προαιρετικά στην ασφάλιση του Κλάδου Σύνταξης του ΟΑΕΕ. Ωστόσο στην περίπτωση που οι λοιποί εταίροι της Κεφαλαιουχικής Εταιρείας παρέχουν εξαρτημένη εργασία στην Ι.Κ.Ε τότε υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ TEAM.

3.5 Τήρηση Βιβλίων

Το άρθρο 66 του Ν. 4072/2012 ορίζει τα βιβλία που είναι υποχρεωμένη να τηρεί μια Ι.Κ.Ε. κατά τη λειτουργία της. Αρχικά ορίζεται το «βιβλίο εταίρων» στο οποίο καταχωρούνται όλοι εταίροι με τα πλήρη στοιχεία τους, τον αριθμό των μεριδίων που έχουν στην κατοχή τους και τα τυχόν ειδικά δικαιώματα που τους προσδίδονται μέσω του καταστατικού της. Το δεύτερο βιβλίο που επιβάλει ο νόμος να τηρείται από την Ι.Κ.Ε. είναι το «ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης». Στο εν λόγω βιβλίο τηρούνται όλα τα στοιχεία εκείνα που αφορούν τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι εταίροι και οι διαχειριστές.

Όσον αφορά την τήρηση των Λογιστικών Βιβλίων οι Ι.Κ.Ε. εντάσσονται σε όλες τις κείμενες διατάξεις που αφορούν τις Ε.Π.Ε, οι οποίες συνοψίζονται στην ΠΟΛ 1150/14.06.2012 περί της ένταξης σε κατηγορία βιβλίων της Ι.Κ.Ε.. Η συγκεκριμένη διάταξη αναφέρει ότι :

- 1. Με τις διατάξεις των άρθρων 43 – 120 του ν. 4072/2012 (Α. 86) θεσπίστηκε νέα εταιρική μορφή η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)
Ειδικότερα με τις διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 116 ορίζεται ότι οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για τις*

Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, εφαρμόζονται και στις Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (Ι.Κ.Ε.)

- 2. Έπειτα από τα παραπάνω λαμβανομένου υπόψη ότι οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης εντάσσονται με τις διατάξεις της περίπτωσης α της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Κώδικα Βιβλίων Στοιχείων στην τρίτη κατηγορία βιβλίων, ομοίως, εντάσσονται και οι Ι.Κ.Ε. ανεξάρτητα από το ύψος των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων τους.*

Ωστόσο από το 2015 όπου και ξεκίνησε η εφαρμογή του Νόμου 4308/2014 και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) οι διατάξεις που αφορούν την Ι.Κ.Ε. απορρέουν από τον παρόν νόμο. Πιο συγκεκριμένα ο Ν. 4308/2014 επιφέρει ιδιαίτερες αλλαγές όσον αφορά τον διαχωρισμό των οντοτήτων. Με βάση το άρθρο 2 των ΕΛΠ σχηματίζετε ο κατωτέρω πίνακας:

Καθορισμός Μεγέθους Οντοτήτων (Άρθρο 2 ΕΛΠ)

Κατάταξη	Σύνολο Ενεργητικό ύ	Καθαρός Κύκλος Εργασιών	Μ/Ο απασχολούμεν ων κατά τη περίοδο
Πολύ μικρές άρθρου 1&2γ (δλδ. ΟΕ, ΕΕ, ατομ. Κλπ	-	<=1.500.000	-
Πολύ μικρές οντότητες άρθρου 1&2 ^α (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ κλπ) και 2β	<=350.000	<= 700.000	<=10
Μικρές άρθρο 1&2γ, δλδ ΟΕ, ΕΕ, ατομικές κτλ	-	>1.500.000	-
Μικρές Οντότητες	<=4.000.000	<=8.000.000	<=50
Μεσαίες Οντότητες	<=20.000.00	<=40.000.00	<=250
	0	0	
Μεγάλες Οντότητες	>20.000.000	>40.000.000	>250

Πηγή: Ιδίας Κατασκευής

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 4308/2014 για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα ο σκοπός των κριτηρίων γίνεται ανάλογα με την οικονομική τους σημασία και ακολουθεί τις διατάξεις της 2013/34/ΕΕ Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιπρόσθετα, με βάση των ανωτέρω διαχωρισμό των επιχειρήσεων, οι οντότητες έχουν την υποχρέωση να καταρτίσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις ως εξής με βάση τα ΕΛΠ.

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις Βάση Οντοτήτων (Άρθρο 16 ΕΛΠ)

	Πολύ Μικρές άρθρου 1&2γ (δλδ ΟΕ, ΕΕ, ατομική κλπ)	Πολύ μικρές οντότητες άρθρο 1&2α και 2β	Μικρές άρθρου 1&2γ (δλδ ΟΕ, ΕΕ, ατομική κλπ)	Μικρές Οντότητες	Μεσαίες Οντότητες	Μεγάλες Οντότητες
Ισολογισμός ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	√	√	√	√	√	√
Κατάσταση Αποτελεσμάτων	√	√	√	√	√	√
Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης					√	√
Κατάσταση Χρηματοροών						√
Προσάρτημα (Σημειώσεις)	√	√	√	√	√	√

Πηγή: Ιδίας
Κατασκευής

Για την τήρηση των λογιστικών αρχείων οι οντότητες ακολουθούν το νέο λογιστικό σχέδιο που βρίσκεται στο Παράρτημα του Ν. 4308/2014 περί ΕΛΠ. Το λογιστικό σχέδιο είναι υποχρεωτικό σε ότι αφορά την ονοματολογία, το βαθμό ανάλυσης και συγκέντρωσης των λογαριασμών (ανάλυση – ταξινόμηση σε πρωτοβάθμιους, δευτεροβάθμιους κλπ), καθώς και το περιεχόμενό τους. Συνεπώς δεν είναι υποχρεωτική η χρήση των κωδικών του προτεινόμενου σχεδίου λογαριασμών. Οι οντότητες με επιλογή τους, μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν το υπάρχον σχέδιο λογαριασμών που είναι σε ισχύ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2014, δηλαδή το σχέδιο λογαριασμών του Π.Δ. 1123/80 ή του Π.Δ. 148/1984 περί εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Ασφαλιστικών

Επιχειρήσεων ή του Π.Δ. 384/1992 περί εφαρμογής Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών, κατά περίπτωση. Οφείλουν όμως να προβούν στις απαραίτητες προσαρμογές και προσθήκες στο σχέδιο λογαριασμών που τηρούν για την κάλυψη των απαιτήσεων του παρόντος νόμου και των πληροφοριακών τους αναγκών.

Ενδεικτικά, διπλογραφικό λογιστικό σύστημα εφαρμόζουν:

α) Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. και οι ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες

β) Ο.Ε. και Ε.Ε. των οποίων όλα τα άμεσα ή έμμεσα μέλη είναι είτε νομικά πρόσωπα που έχουν τη μορφή της Α.Ε., Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε., είτε άλλες οντότητες συγκρίσιμου νομικού τύπου, δηλαδή έχουν περιορισμένη ευθύνη

γ) οι Ο.Ε., Ε.Ε., οι ατομικές επιχειρήσεις, οι αστικές εταιρείες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, οι δικηγορικές εταιρείες οι κοινοπραξίες κλπ με κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από 1.500.000 ευρώ.

δ) τα μη κερδοσκοπικά Ν.Π.Ι.Δ. (σωματεία, σύλλογοι, ενώσεις προσώπων κλπ) εφόσον αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, με κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από 1.500.000 ευρώ

ε) ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων και ο πωλητής πετρελαίου θέρμανσης (δλδ η Ο.Ε., ΕΕ, ατομική επιχείρηση) με κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από 8.000.000 ευρώ.

ζ) οι συνεταιρισμοί και κάθε οντότητα που υποχρεούνται σε σύνταξη ισολογισμού από άλλη νομοθεσία.

Όταν η οντότητα συντάσσει ισολογισμό, χρησιμοποιεί διπλογραφικό σύστημα και τηρεί:

α) Αρχείο στο οποίο καταχωρείται αναλυτικά κάθε συναλλαγή και γεγονός (ημερολόγιο)

β) Αρχείο με τις καταβολές κάθε τηρούμενου λογαριασμού (αναλυτικό καθολικό)

γ) Σύστημα συγκέντρωσης των χρεώσεων και πιστώσεων, καθώς και το υπόλοιπο κάθε τηρούμενου λογαριασμού (ισοζύγιο) (Πετράκης Ε., 2014^α)

Κεφάλαιο 4

4.1 Μετατροπές – Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων

Στη διάρκεια ζωής μιας επιχείρησης πολλοί αστάθμητοι παράγοντες και συγκυρίες μπορούν να αλλάξουν εντελώς τον ρου του εταιρικού βίου. Ορισμένα γεγονότα μπορούν να οδηγήσουν το εκάστοτε εταιρικό σχήμα να μην ικανοποιείται από την εταιρική μορφή που έχει επιλεγεί ή ακόμα να μην είναι ακόλουθο του νόμου. Τέτοιους λόγους θα μπορούσαν να θεωρηθούν η μεγάλη αύξηση του τζίρου μιας επιχείρησης ή η επιθυμία κάποιου εταίρου να εγκαταλείψει την εταιρική του ιδιότητα. Υπό τέτοιου είδους συνθήκες δημιουργείται συχνά πυκνά η ανάγκη μετατροπής ή μετασχηματισμού της εταιρικής μορφής.

Το κύριο νομικό οπλοστάσιο για τη μετατροπή των εταιρικών μορφών τέθηκε με τον ίδιο νόμο με τον οποίο έγινε και η εμφάνιση της

Ι.Κ.Ε, τον Ν. 4072/2012 για τις Ο.Ε., Ε.Ε., αφανή εταιρεία, κοινοπραξία και Ι.Κ.Ε., στον κωδ. Ν. 2190/1920 και στον Ν. 3190/1955 για Α.Ε., Ε.Π.Ε.. Η μετατροπή των εταιρειών είναι συμφέρουσα για τους εταίρους και τις εταιρείες τους και τους ατομικά ενεργούντες επιχειρηματίες γιατί τείνει στην δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων. Η πολιτεία έχει άμεσο ενδιαφέρον στην μετατροπή εταιρειών γιατί με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται επιχειρήσεις που μπορούν να αντέξουν στον ανταγωνισμό, ιδίως στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ένωσης, αυξάνοντας τις θέσεις εργασίας και μακροπρόθεσμα ενισχύεται η οικονομία της χώρας. Σύμφωνα με τις κοινές φορολογικές διατάξεις για την μετατροπή εταιριών επέρχονται μεγάλες φορολογικές επιβαρύνσεις και δαπάνες και ειδικότερα:

- 1) Η μετατροπή της εταιρείας συνεπάγεται την λύση της και συνεπώς τα περιουσιακά της στοιχεία, ιδίως τα ακίνητα, μεταβιβάζονται λόγω εισφοράς στην εταιρεία στην οποία μετατρέπεται και ο φόρος μεταβιβάσεις ακινήτων ανέρχεται σε ποσό 10-15% επί της αξίας του ακινήτου και το ποσό επιβαρύνει την ίδια την εταιρεία, η οποία προβαίνει στην μετατροπή.
- 2) Για την λύση της εταιρείας πρέπει να γίνει εκκαθάριση και διανομή της εταιρικής περιουσίας και η επιπλέον διαφορά (υπεραξία παγίων, κέρδη μη διανεμηθέντα επί πολλά έτη κ.α.) μεταξύ του εταιρικού κεφαλαίου της προσωπικής εταιρείας, ως μαθηματικής ποσότητα και της αξίας της εταιρικής περιουσίας που θα εκκαθαριστεί και ρευστοποιηθεί, φορολογείται αμέσως με τις διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος μερισμάτων κλπ.
- 3) Για την μετατροπή προβλέπονται έξοδα, ήτοι φόροι, τέλη, δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου και υπέρ τρίτων (Ταμείων κ.α.). Σε αντιστάθμισμα των παραπάνω η πολιτεία εισήγαγε με τους νόμους

1297/1972 και 2166/1993 φορολογικές απαλλαγές για την μετατροπή των εταιρειών, οι οποίες διευκολύνουν την διαδικασία μετατροπής και κατέστησε αυτές (μετατροπές) πιο ανέξοδες και ειδικότερα.

- i. Το Ν.Δ. 1297/72 εισάγει απαλλαγές στις δαπάνες μετασχηματισμού των επιχειρήσεων (φόρος μεταβιβάσεων ακινήτου, χαρτόσημα, δικαιώματα πάσης φύσεως ταμείων κ.α.) και μεταφορά του φόρου εισοδήματος στο χρόνο της διαλύσεως της εκ της μετατροπής δημιουργούμενης νέας εταιρείας, δηλαδή δεν οφείλεται στην περίπτωση αυτή φόρος μεταβίβασης λόγω της υπεραξίας της εταιρικής περιουσίας και ο φόρος αυτός μεταφέρεται στη λύση της εταιρείας, εφαρμόζεται δε με τις εξής προϋποθέσεις. Οι μετοχές σε ποσοστό 75% που εκδίδονται είναι επί πενταετία από της μετατροπής ονομαστικές και αμεταβίβαστες. Το κεφάλαιο της Α.Ε. που θα προκύψει από την μετατροπή είναι τουλάχιστον 300.000€.
- ii. Ο Ν. 2166/93 δεν καθιστά υποχρεωτική την εκτίμηση της εταιρικής περιουσίας της μετατρεπόμενης προσωπική εταιρείας (ενεργητικού και παθητικού, ήτοι τον καθορισμό τελικά της καθαρής θέσεως της εταιρίας) από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 ν. 2190/20 και συνεπώς σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εκτιμάται η περιουσιακή κατάσταση της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης για τον προσδιορισμό του εισφερόμενου κεφαλαίου αυτής. (Ντακούλας Χ., 2015)

4.2 Μετατροπές και Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Επιχειρήσεις

Το Κεφάλαιο Ι του Νόμου 4072/2012 περί των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Επιχειρήσεων τιτλοφορείται «Μετατροπή – Συγχώνευση» και περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν τους τρόπου μετατροπής των είδη υπαρχόντων εταιρικών μορφών σε Ι.Κ.Ε. και το αντίστροφο.

Το άρθρο 106 του υφιστάμενου νόμου ορίζει τη διαδικασία μετατροπής Ι.Κ.Ε σε άλλη εταιρική μορφή μέσα από δύο στάδια. Αρχικά ορίζεται ότι για την μετατροπή απαιτείται απόφαση αυξημένης πλειοψηφίας, εκτός αν πρόκειται ο εταίρος να μετατραπεί σε ομόρρυθμο εταίρο όπου συμπερασματικά απαιτείται να συναινέσει στη μετατροπή. Και σε ένα δεύτερο στάδιο το οποίο εξαρτάται από το είδος της εταιρικής μορφής που είναι να μετατραπεί η Ι.Κ.Ε.. Ωστόσο όπως επισημαίνεται στο ίδιο άρθρο υπάρχει ιδιαιτερότητα στις Ι.Κ.Ε. ως η προς μετατροπή εταιρεία έχει εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Καθότι στις Α.Ε και στις Ε.Π.Ε δεν προβλέπονται ανάλογες εισφορές που να αντιστοιχούν με τις ανωτέρω εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές. Στις μεν εξωκεφαλαιακές εισφορές πρέπει να προβλεφθεί μέσω σύμβασης των εταιρών η διευθέτηση του ζητήματος, ενώ στις εγγυητικές εισφορές οι εταίροι που θα ευθύνονται και μετά την μετατροπή της Ι.Κ.Ε. και για 3 έτη για τα χρέη της εταιρείας που γεννήθηκαν.

4.3 Μετατροπή Α.Ε. σε Ι.Κ.Ε.

Ο Νόμος Περί Ανωνύμων εταιρειών στο άρθρο 29 παρ. 3 περί απαρτίας των Γενικών Συνελεύσεων αναφέρει ότι:

Κατ' εξαίρεση, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, στη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης αυτής, στην επαύξηση των

υποχρεώσεων των μετόχων, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που δεν προβλέπεται από το καταστατικό, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 13, εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, στη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 16, στη μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, στη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας, παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το διοικητικό συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 13, και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο, η συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Αντιστοίχως το άρθρο 31 παρ. 2 περί πλειοψηφίας των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης γίνεται ρητή αναφορά ότι οι αποφάσεις που προβλέπονται από το ανωτέρω άρθρο 29 παράγραφος 3 θα πρέπει να λαμβάνονται με την πλειοψηφία των 2/3 των ψήφων της Γενικής Συνέλευσης.

Επίσης, ταυτόχρονα πραγματοποιείται η σύνταξη του Καταστατικού της Ι.Κ.Ε. για το οποίο απαιτείται έγκριση από τη Γενική Συνέλευση της υπό μετατροπή Ανωνύμου Εταιρείας και στη συνέχεια υποβάλλεται μαζί με το Πρακτικό Απόφασης της Γενικής Συνέλευσης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Από τη στιγμή που θα ληφθούν με βάση τα προαναφερθέντα οι κατάλληλες αποφάσεις από τη Γενική Συνέλευση και καταρτιστεί το Καταστατικό της Ι.Κ.Ε., το επόμενο βήμα για την ολοκλήρωση της μετατροπής της Α.Ε. σε Ι.Κ.Ε. γίνεται μέσω του Γενικού Εμπορικού Μητρώου. Αρχικά κατατίθεται στο Γ.Ε.ΜΗ. η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Α.Ε. και το Καταστατικό της Ι.Κ.Ε.. Στη συνέχεια και εφόσον εντός ενός μηνός από την Ανακοίνωση του Γ.Ε.Μ.Η. δεν εμφανιστούν αντιρρησίες της ανωτέρω μετατροπής, τότε γίνεται καταχώρηση της μη αντίδρασης στην μετατροπή και με το που γίνει η ανακοίνωση κατ' ουσία έχει ολοκληρωθεί η μετατροπή. Στη περίπτωση όμως που εμφανιστούν αντιρρήσεις τότε για την ολοκλήρωση της καταχώρησης στο Γ.Ε.Μ.Η. απαιτείται δικαστική απόφαση που να αποφαίνεται ότι οι αντιρρήσεις δεν είναι εύλογες και σύμφωνες με το συμφέρον της επιχείρησης.

4.4 Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε.

Η διαδικασία μετατροπής της Ε.Π.Ε σε Ι.Κ.Ε. περιγράφεται όπως και στην Α.Ε. στο άρθρο 107 του Ν. 4072/2012. Ωστόσο υπάρχουν ορισμένες διαφορές σε σχέση με τη μετατροπή της Α.Ε. καθώς η λειτουργία των Ε.Π.Ε. διέπεται από το Ν. 3190/1955 περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης. Έτσι λοιπόν το Κεφάλαιο Έ του συγκεκριμένου νόμου περί τροποποίησης της εταιρικής σύμβασης

στο Άρθρο 38 παράγραφος 1 γίνεται η αναφορά ότι:

Τροποποίησης της εταιρικής συμβάσεως δύναται να γίνει μόνο δι' αποφάσεως της συνελεύσεως, λαμβανομένης δια πλειοψηφίας τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Στην μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε. υπάρχει η διαφοροποίηση σε σχέση με την Α.Ε. ότι απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κύρωση της μετατροπής καθώς στο άρθρο 38 παράγραφος 2 του Ν. 3190/1955 γίνεται αναφορά στο ότι κάθε τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης απαιτεί συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Στη συνέχεια η συμβολαιογραφική πράξη με το νέο πλέον Καταστατικό της Ι.Κ.Ε. κατατίθενται στο Γ.Ε.ΜΗ. για την ολοκλήρωση της διαδικασίας μετατροπής. Για την τυπική ολοκλήρωση της διαδικασίας μετατροπής θα πρέπει να περάσει το χρονικό διάστημα των 30 ημερών στο οποίο δε θα πρέπει να υπάρξει καμία αντίρρηση των πιστωτών της εταιρείας. Με το πέρας του συγκεκριμένου διαστήματος και αφού αναρτηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. η μη ύπαρξη αντίρρησης η μετατροπή θεωρείται ολοκληρωμένη.

4.5 Μετατροπή Προσωπική Εταιρείας σε Ι.Κ.Ε.

Όπως αναφέρει το άρθρο 107 του Ν. 4072/2012 όλες οι εταιρικές μορφές μπορούν να μετατραπούν σε Ι.Κ.Ε.. Οι προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε και Ε.Ε) δε θα μπορούσαν να απουσιάζουν. Μάλιστα θεωρείται μέχρι τώρα η πιο συνηθισμένη μεταβολή. Όσον αφορά τη διαδικασία μετατροπής από προσωπική εταιρεία σε Ι.Κ.Ε. απαιτείται απόφαση των εταίρων και ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπει ο νόμος στην περίπτωση της λύσης της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής χωρίς όμως να επέρχεται η λύση της. Στη περίπτωση της μετατροπής επέρχεται η μετατροπή της εταιρείας και όχι η ίδρυση νέας μέσω λύσης και εκκαθάρισης της προϋστερης εταιρικής μορφής της εταιρείας.

Πιο συγκεκριμένα η μεταβολή πραγματοποιείται μέσω λήψης απόφασης των εταίρων η οποία διατυπώνεται σε ιδιωτικό συμφωνητικό

έγγραφο μεταξύ των εταίρων. Το παρόν συμφωνητικό έγγραφο από τη στιγμή που θα εγκριθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.), το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων, υποβάλλεται στο Γ.Ε.ΜΗ. και ακολουθεί στη συνέχεια η ανάρτηση στον διαδικτυακό ιστότοπο του Γ.Ε.ΜΗ. όπου και κλείνει η διαδικασία μετατροπής της εταιρείας.

Οι ομόρρυθμοι εταίροι της Ο.Ε. ή Ε.Ε., η οποία μετατράπηκε σε Ι.Κ.Ε. εξακολουθούν επί πέντε έτη μετά τη μετατροπή, να συμμετέχουν εις ολοκλήρων και απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι την καταχώριση της μετατροπής της εταιρείας στο ΓΕΜΗ, εκτός αν οι δανειστές της εταιρείας συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή της εταιρείας. (Taxlaw, 2016)

Η διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταχώριση της μετατροπής διακρίνεται από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Όταν η μετατρεπόμενη προσωπική εταιρεία υπάγεται στο Ε.Β.Ε.Α, η διαδικασία έχει ως εξής: το τελικό Καταστατικό μετατροπής της εταιρείας θεωρείται από αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- β) Πριν την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ., θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί, για την προσωπική εταιρεία, τυχόν οφειλόμενες συνδρομές προηγούμενων ετών, καθώς και το τέλος διατήρησης μερίδας Γ.Ε.ΜΗ. για το τρέχον έτος.
- γ) Ακολουθεί έλεγχος προέγκρισης της νέας επωνυμίας και η έκδοση σχετικής βεβαίωσης από το Ε.Β.Ε.Α
- δ) Κατόπιν υποβάλλεται αίτηση στο Γ.Ε.ΜΗ. για τη καταχώριση της μετατροπής της εταιρείας μαζί με το θεωρημένο Καταστατικό

και την ως άνω βεβαίωση προέγκρισης επωνυμίας (και σε ηλεκτρονική μορφή word και pdf)

ε) Η πρώτη ανακοίνωση με τον αριθμό καταχώρησης αναρτάται στον λογαριασμό της εταιρείας στην επίσημη ιστοσελίδα του Γ.Ε.ΜΗ. δέκα (10) ημέρες μετά την πληρωμή ποσού 10€ για την υποβολή της αίτησης.

στ) Εντός τριάντα (30) ημερών από την ως άνω πληρωμή, δηλαδή αφού περάσει ο απαιτούμενος ένας (1) μήνας για την προβολή αντιρρήσεων από πιστωτές, θα πρέπει να υποβληθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. υπεύθυνη δήλωση του/των διαχειριστή/ων (με γνήσιο υπογραφής), συμπληρωμένη με τον αριθμό καταχώρησης που θα μνημονεύεται στην πρώτη ως άνω ανακοίνωση.

ζ) Εντός τριών (3) ημερών από την κατάθεση της ως άνω υπεύθυνης δήλωσης στο Γ.Ε.ΜΗ., αναρτάται στο λογαριασμό της εταιρείας στην επίσημη ιστοσελίδα του Γ.Ε.ΜΗ., η τελική ανακοίνωση για τη μετατροπή της εταιρείας.

η) Εντός δέκα (10) ημερών από την τελευταία ανακοίνωση, θα πρέπει να γίνει και η σχετική μεταβολή στο μητρώο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. με μόνο την προσκόμιση της ανακοίνωσης.

Όταν η μετατρεπόμενη εταιρείας υπάγεται στο Ε.Ε.Α, η διαδικασία έχει ως κάτωθι:

α) Αρχικά το τελικό Καταστατικό μετατροπής της εταιρείας θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

β) Στη συνέχεια, κατατίθεται η αίτηση για την μετατροπή της εταιρείας ενώπιον του Ε.Ε.Α., μαζί με το θεωρημένο Καταστατικό και μια υπεύθυνη δήλωση (με βεβαίωση γνησίου υπογραφής)

του/των διαχειριστή/ων ότι δεν υφίστανται έγγραφες αντιρρήσεις από πιστωτές/δανειστές για τη μετατροπή της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η κατάθεση από δικηγόρο γίνεται χωρίς εξουσιοδότηση, ενώ για την κατάθεση από τρίτο πρόσωπο απαιτείται εξουσιοδότηση από τους διαχειριστές.(TaxLaw, 2016)

4.6 Φορολογική Αντιμετώπιση μετατροπή εταιρείας οποιασδήποτε νομικής μορφής σε Ι.Κ.Ε .και το αντίστροφο.

Καθότι η Ι.Κ.Ε. αποτελεί μια νέα εταιρική μορφή το 2013 παρουσιάστηκε η ανάγκη να διασαφηνίσει η φορολογική διοίκηση του τρόπου της φορολογική αντιμετώπισης της μετατροπής κάποιας εταιρικής μορφής σε Ι.Κ.Ε. ή και το αντίστροφο. Έτσι σύμφωνα με την ΠΟΛ 1262/11.12.2013 και με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 67 του Ν. 2190/1920 και του άρθρου 53 του Ν. 3190/1955 η ειδοποιός διαφορά για όλες τις περιπτώσεις αποτελεί ότι δεν υπάρχει περίπτωση λύση και εκκαθάρισης της εταιρικής μορφής αλλά πρόκειται για μια απλή μεταβολή του εταιρικού τύπου τον νομικού προσώπου. Για το λόγο αυτό ο ισολογισμός που θα συνταχθεί για τις ανάγκες της εκτίμησης γεγονός που συμβαίνει μόνο στη μετατροπή από κεφαλαιουχική εταιρεία σε Ι.Κ.Ε. και το αντίστροφο δεν παράγει κάποιο φορολογικό αποτέλεσμα. Αντίστοιχα ο ισολογισμός που θα παραχθεί στο τέλος της περιόδου θα γίνει το όνομα της προελθούσας από τη μετατροπή εταιρείας στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου με τη δήλωση φόρου εισοδήματος που θα υποβάλει αυτή.

Επιπρόσθετα επισημαίνεται ότι όσον αφορά τα κίνητρα των αναπτυξιακών νόμων Ν. 1297/1972 και Ν. 2166/1993 που προσφέρουν κίνητρα στον μετασχηματισμό επιχειρήσεων εφαρμόζονται πλέον και

στις Ι.Κ.Ε.. Ενώ όσον αφορά την εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 2190/1920 πρέπει να σημειωθεί ότι ισχύει μόνο για τις περιπτώσεις μετατροπής της Ι.Κ.Ε. σε άλλη μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.).

4.7 Μετατροπή Ι.Κ.Ε. σε προσωπική εταιρεία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση και το άρθρο 116 του Ν. 4072/2012 η Ι.Κ.Ε. πλέον ενσωματώνεται στις γενικές διατάξεις που αφορούν. Το σημαντικότερο όμως σημείο που αφορά την παρούσα μελέτη και απορρέει από το άρθρο 116 συνοψίζεται στα άρθρα 106 και 107 του ίδιου νόμου όπου προβλέπεται το σύνολο της διαδικασίας μετατροπής της Ι.Κ.Ε. σε οποιαδήποτε άλλη εταιρική μορφή. Το ιδιαίτερο όμως χαρακτηριστικό που εκφράζεται στο άρθρο 106, και έχει προαναφερθεί, είναι ότι με την οποιαδήποτε μετατροπή δεν λύεται η εταιρεία απλά αλλάζει η νομική της προσωπικότητα.

Η διαδικασία που απαιτείται για την παρούσα μετατροπή έχει ως αφετηρία τη Συνέλευση των εταίρων οποίοι απαιτείται με βάση του άρθρο 72 του Ν. 4072/2012 να λάβουν την απόφαση με ενισχυμένη πλειοψηφία των 2/3 των μεριδίων. Στην περίπτωση που στην υπό μετατροπή Ι.Κ.Ε. υπάρχουν εταίροι με εγγυητικές εισφορές όπως ορίζει το άρθρο 106 παρ. 1 του παρόντος νόμου θα πρέπει να υπάρχει ρητή συναίνεση όλων των εταίρων. Ωστόσο η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρο ορίζει ότι οι συγκεκριμένοι μεριδιούχοι με τις εγγυητικές εισφορές εξακολουθούν να ευθύνονται και μετά τη μετατροπή και για διάστημα τριών (3) ετών για τις εταιρικές υποχρεώσεις της μετατρεπόμενης Ι.Κ.Ε. μέχρι την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ..

Αντίστοιχα όταν υπάρχουν μεριδιούχοι οι οποίοι συμμετέχουν με εξωκεφαλαιακές εισφορές η παράγραφος 3 ορίζει ότι προ της μετατροπής θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί διαπραγμάτευση μεταξύ των εταίρων ώστε να επιλυθεί το ζήτημα των υποχρεώσεων και να υπάρχει ρητή μνεία στο συμφωνητικό της μετατροπής με τη ρύθμιση του ζητήματος.

Η διαδικασία που ακολουθείται δε διαφέρει ιδιαίτερα από τη διαδικασία σύστασης μιας νέας εταιρικής μορφής, παρόλο που δεν επέρχεται η λύση και η εκκαθάριση της μετατρεπόμενης εταιρίας, παρά μόνο έχουν την αλλαγή της νομικής της προσωπικότητας. Οπότε συμφωνείται το νέο Καταστατικό με τις νέες προσθήκες, το οποίο κατατίθεται στο Γ.Ε.ΜΗ. όπου με την ανάρτηση του ολοκληρώνεται η μετατροπή. Η νέα εταιρική μορφή αποτελεί την άμεση συνέχεια της προηγούμενης οπότε όλες οι διοικητικές άδειες που διέθετε συνεχίζουν να υφίστανται και στην περίπτωση που εκκρεμούν δίκες συνεχίζουν τη διαδικασία τους κανονικά.

Κεφάλαιο 5

5.1 Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)

Η Ι.Κ.Ε. όπως έχει προαναφερθεί στην ανωτέρω ανάλυση αποτελεί μια Κεφαλαιουχική επιχείρησης, όπως φαίνεται και από τον τίτλο της, ενώ αντίστοιχα οι Ο.Ε. ή Ε.Ε. αποτελούν τις προσωπικές εταιρικές μορφές. Παρόλα αυτά στην πρακτική όταν κάποιος εν δυνάμει επιχειρηματίας στην περίπτωση που επιθυμεί να συστήσει μια Ο.Ε. τότε τις ανάγκες του καθ' ολοκληρία θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν και από την εταιρική μορφή της Ι.Κ.Ε. Προχωρώντας στην πρακτική σύγκριση στις δύο εταιρικές μορφές δεν υπάρχει ελάχιστο ύψος εισφορών. Η θέση των εταίρων όσον αφορά τη σχέση μεταξύ τους αλλά

και με τη νομική προσωπικότητα είναι πανομοιότυπη. Ενώ με βάση τα καταστατικά και τις διάφορες τροποποιήσεις το μεταβιβάσιμο της εταιρικής συμμετοχής μπορεί να ικανοποιηθεί σχεδόν πανομοιότυπα παρόλο που στην Ο.Ε. υπάρχει ο κανόνας του αμεταβίβαστου.

Ωστόσο υπάρχουν και ορισμένες ειδοποιός διαφορές που ξεχωρίζουν τις δύο εταιρικές μορφές. Στην Ι.Κ.Ε. και σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 2 του Ν. 4072/2012

«για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την παρουσία της»,

ενώ στην Ο.Ε. στο άρθρο 246 παράγραφος 1 αναφέρεται ότι

«...για τα χρέη της Ο.Ε. ευθύνονται παράλληλα όλοι οι εταίροι απεριόριστα και εις ολοκλήρων»

Παρόλο, όμως τη συγκεκριμένη διαφορά των δύο εταιρικών μορφωμάτων το άρθρο 79 του ίδιου νόμου ορίζει για τις Ι.Κ.Ε. τις εγγυητικές εισφορές, για τις οποίες έγινε αναφορά σε προηγούμενο κεφάλαιο, οι οποίες όταν προβλέπονται στο καταστατικό μιας Ι.Κ.Ε. στην ουσία καθιστούν τον εταίρο που συμμετέχει με εγγυητική εισφορά μια μορφή ομόρρυθμής εταιρίας όπως και στην εταιρική μορφή της Ο.Ε.. Έτσι από τη στιγμή που θα προβλέπει το καταστατικό την ύπαρξη εταίρων με εγγυητικές εισφορές τότε κατ' ουσία η Ι.Κ.Ε. μιμείται την Ο.Ε.. Ωστόσο πρέπει να τονιστεί ότι στην Ο.Ε. η ευθύνη είναι απεριόριστη ενώ στην Ι.Κ.Ε. η ευθύνη του συγκεκριμένου εταίρου είναι για συγκεκριμένο και οριζόμενο ποσό από το καταστατικό. Στην περίπτωση όμως που το ποσό που θα οριστεί είναι πολύ μεγάλο τότε στην ουσία η διαφορά εκμηδενίζεται.

Μια επιπρόσθετη διαφορά είναι ότι ο εταίρος της Ι.Κ.Ε. με εγγυητική εισφορά και που κατέβαλε το ποσό της ευθύνης του, δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 79 παράγραφος 5 του ίδιου νόμου – κάτι που θα αποτελούσε επιστροφή εισφοράς, ενώ ο ομόρρυθμός εταίρος έχει ένα τέτοιο δικαίωμα (Ρόκας, 2012)

Οι ομοιότητες που εμφανίζουν οι δύο εταιρικές μορφές εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο θα καταγραφούν ορισμένοι όροι στο καταστατικό τους. Ωστόσο είναι δεδομένο ότι με τον Ν. 4072/2012 το εταιρικό μόρφωμα της Ο.Ε. λαμβάνει μια πιο κεφαλαιουχική μορφή, με χαρακτηριστικά παραδείγματα την επωνυμία, την διανομή των κερδών και τη δυνατότητα του απεριόριστου των εξουσιών του διαχειριστή της. Η συγκεκριμένη θέση ισχυροποιείται αν γίνει διεισδυτικότερη παρατήρηση στο ζήτημα της εκπροσώπησης των δυο εταιρικών μορφωμάτων. Παρά το ότι στην Ο.Ε. η νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση έχουν ατομικό χαρακτήρα και στην Ι.Κ.Ε. υπάρχει η συλλογικότητα, οι κατάλληλες τροποποιήσεις του καταστατικού μπορούν να καταστήσουν τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης ταυτόσημο.

Ιδιαίτερη αναφορά όμως θα πρέπει να γίνει και στη λογιστική διαχείριση των δύο εταιρικών μορφωμάτων αλλά και στη διαφορετική φορολογική αντιμετώπιση που παρουσίαζαν μέχρι τον Μάιο του 2016. Καταρχάς η Ι.Κ.Ε. έχει ως υποχρέωση την τήρηση του διπλογραφικού συστήματος λογιστικών εγγραφών ανεξάρτητα από το μέγεθός της. Ενώ στις προσωπικές εταιρείες υπάρχει η δυνατότητα τήρησης των λογιστικών εγγραφών μέσω του απλογραφικού συστήματος και ανάλογα με την οντότητα στην οποία ανήκει η εταιρεία σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 4308/2014 περί των Ε.Λ.Π. Η υποχρεωτική παρακολούθηση με το διπλογραφικό σύστημα λογιστικών εγγραφών και μια σειρά

υποχρεώσεων όπως κατάρτιση Ισολογισμού και Προσαρτήματος που ορίζει ο Ν. 4308/2014 αυξάνει το διαχειριστικό κόστος της Ι.Κ.Ε σε σχέση μια προσωπική εταιρείας και ανάλογα πάντα με την οντότητα τους.

Ιδιαίτερο μειονέκτημα όμως για την Ι.Κ.Ε. αποτέλεσε η φορολογική της αντιμετώπιση από τη φορολογική διοίκηση τουλάχιστον μέχρι το φορολογικό έτος 2015. Με τον Ν. 4336/2015 οι οντότητες που είναι προσωπικές εταιρείες και ακολουθούν το απλογραφικό σύστημα λογιστικών εγγραφών φορολογούνται με 26% επί του φορολογητέου εισοδήματος τους ενώ οι Ι.Κ.Ε. με 29%. Η συγκεκριμένη διαφορά αποτελεί βαρυσήμαντο τροχοπέδη στην επιλογή δημιουργίας μιας Ι.Κ.Ε.. Με τον πρόσφατο όμως νόμο Ν. 4387/2016 και οι προσωπικές εταιρείες για το φορολογικό έτος 2016 και έπειτα φορολογούνται με 29% επί του φορολογητέου εισοδήματος τους.

5.2 Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με Εταιρεία Περιορισμένη Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Η Ι.Κ.Ε. έχει χαρακτηριστεί ως μια ελάχιστα παραλλαγμένη μορφή της Ε.Π.Ε. Σίγουρα οι διαφορές δεν είναι μεγάλες αλλά αποτελούν ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Είναι αποδεκτό ότι η βασική δομή της Ι.Κ.Ε. ως με την ευρύτερη έννοια του όρο Κεφαλαιουχική εταιρεία στηρίζεται στο βασικό οικοδόμημα της Ε.Π.Ε.. Ωστόσο μικροδιαφορές όπως το ότι στην έξοδο ενός εταίρου της Ε.Π.Ε. θα πρέπει να πραγματοποιηθεί η απόδοση της αξίας του μεριδίου συμμετοχής του ενώ στην Ι.Κ.Ε. δεν υπάρχει ανάλογη υποχρέωση αλλά και η βαρυσήμαντη διαφορά με την

ύπαρξη εξωκεφαλαιακών εισφορών και εγγυητικών εισφορών στην Ι.Κ.Ε. αποτελούν ειδοποιός διαφορά μεταξύ των δύο νομικών προσώπων, δίνοντας μια ισχύ στην Ι.Κ.Ε.. Άλλωστε, με τη δημιουργία της Ι.Κ.Ε. και από τη στιγμή που άρχισαν να υλοποιούνται εταιρικές μορφές έγινε φανερό ότι πιθανό με τη πάροδο του χρόνου να εκλείψει η Ε.Π.Ε. καθώς την επικαλύπτει η νέα εταιρική μορφή της Ι.Κ.Ε..

Συγκρίνοντας τις δύο εταιρικές μορφές πιο ειδικά βρίσκουμε επιπρόσθετες διαφορές τόσο στη διαδικασία ίδρυσης, στο εταιρικό κεφάλαιο, και στη διαδικασία λύσης και εκκαθάρισης. Στην Ε.Π.Ε. όσον αφορά τη διαδικασία σύστασης της απαραίτητο είναι η κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου το οποίο περιλαμβάνεται στο καταστατικό, ενώ στην Ι.Κ.Ε. μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο. Επίσης η Ι.Κ.Ε. δεν έχει την υποχρέωση της να έχει την έδρα της στην Ελλάδα κάτι που δε συμβαίνει με την Ε.Π.Ε..

Όσον αφορά το κεφάλαιο, το πολυδιαφημιζόμενο προσόν της Ι.Κ.Ε. ότι μπορεί να είναι και μηδενικό ενώ στην Ε.Π.Ε. πρέπει να είναι συγκεκριμένο και καθορίζεται από τους εταίρους. Μια ακόμα διαφορά έγκειται και στη διαδικασία λύσης της εταιρείας. Στην Ε.Π.Ε. υπάρχει ο απαράβατος όρος ότι για να επέλθει η λύση της θα πρέπει να συμφωνήσουν τα $\frac{3}{4}$ των εταίρων που όμως αντιπροσωπεύουν τα $\frac{3}{4}$ του κεφαλαίου. Αντίστοιχα, στην Ι.Κ.Ε. ο όρος αναφέρεται μόνο στην συναίνεση της πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων (Νεγκάκης Χ., 2012).

Καταλήγοντας τη σύγκριση μεταξύ Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε. είναι ηλίου φαινότερο ότι οι δύο εταιρικές μορφές έχουν αρκετά κοινά σημεία. Μάλιστα όπως έχει προαναφερθεί πιθανό στο μέλλον η Ι.Κ.Ε. να αντικαταστήσει εντελώς την Ε.Π.Ε., η οποία να εξαφανιστεί ως εταιρική

μορφή και βρεθεί σε αχρηστία. Ωστόσο υπάρχουν και έντονες διαφορές, παρά την ανωτέρω περιρρέουσα ατμόσφαιρα λόγω την έντονη μεταβλητότητας της Ι.Κ.Ε.. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι η Ι.Κ.Ε. στην βασική της μορφή χαρακτηρίζεται, όπως αυταπόδεικτα δείχνει και η ονομασία της, ως εντόνως κεφαλαιουχική εταιρία, και μάλιστα σε μεγαλύτερο βαθμό από την Ε.Π.Ε., καθώς δεν απαιτείται διπλή πλειοψηφία κεφαλαίου και εταίρων. Στο σημείο αυτό η Ι.Κ.Ε. τείνει να ταυτίζεται με την Α.Ε.. Ταυτόχρονα όμως η μεταβλητότητα που διακατέχει την Ι.Κ.Ε. μπορεί να την καταστήσει και εταιρική μορφή με έντονα προσωπικά χαρακτηριστικά αν οι εταίροι της εισάγουν στο καταστατικό όρους περί διπλής πλειοψηφίας κεφαλαίου και εταίρων όπως στην Ε.Π.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 6 Ν. 4072/2012.

5.3 Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

Παρά το ότι η Ι.Κ.Ε. έχει χαρακτηριστεί ως ο συνεχιστής και αντικαταστάτης της Ε.Π.Ε. η παρούσα μελέτη, διεισδύοντας καλύτερα στις παρούσες εταιρικές μορφές βρίσκει μια ιδιαίζουσα σχέση και πολλές φορές ταυτόσημη της Ι.Κ.Ε. με την Α.Ε. Ωστόσο, η έντονη μεταβλητότητα που έχει η Ι.Κ.Ε. την καθιστά ως μια εταιρική μορφή «πασπαρτού».

Ξεκινώντας τη σύγκριση των δύο εταιρικών μορφών μπορεί να παρατηρηθεί ότι η Ι.Κ.Ε. έχει ήδη εκ του νόμου ή μπορεί να προσλάβει με το καταστατικό της τα βασικότερα χαρακτηριστικά μιας Α.Ε., όπως τον περιορισμό της ευθύνης, τη μονοπρόσωπη ίδρυση, την καταρχήν ισότητα και μεταβιβασιμότητα των μεριδίων, τη χορήγηση ειδικών δικαιωμάτων σε ορισμένα μερίδια, όπως συμβαίνει με τις προνομιούχες μετοχές, πολλά από τα μέτρα εξασφάλισης της καταβολής και

διατήρησης του κεφαλαίου, τη διοίκηση και εκπροσώπηση και από μη εταίρους, τη δυνατότητα να διαμορφωθεί η θέση των τυχόν περισσότερων διαχειριστών, ώστε να θυμίζουν Διοικητικό Συμβούλιο, το «εγκεκριμένο» κεφάλαιο, που μπορεί να υποκαταστήσει τη δυνατότητα μερική καταβολή τούτου ή την λεγόμενη «έκτακτη» αύξηση κεφαλαίου, τη δυνατότητα εκλογής ελεγκτών, πολλούς από τους λογιστικούς κανόνες (Περάκης, 2012B)

Ειδικότερα, η Ι.Κ.Ε. με βάση το άρθρο 83 παρ. 1 του Ν. 4072/2012 έχει το ελεύθερο της μεταβίβασης των μεριδίων, όπως ακριβώς και η Α.Ε. με ελάχιστες εξαιρέσεις και ιδιομορφίες που προκύπτουν από τις εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές. Ωστόσο ανάλογοι περιορισμοί υπάρχουν και έχουν τη δυνατότητα να εμφανιστούν και στην Α.Ε. ανάλογα με το καταστατικό. Τέτοιοι περιορισμοί περιγράφονται στο άρθρο 3 παρ. 7 και 8 του Ν. 2190/1920:

Παρ.7: Δια διατάξεων του καταστατικού δύναται να επιτραπή η έκδοσις δεσμευμένων ονομαστικών μετοχών, των οποίων η μεταβίβασις εξαρτάται από την έγκρισιν της εταιρείας. Την έγκρισιν παρέχει το Διοικητικό Συμβούλιον ή η Γενική Συνέλευσις κατά τα υπό του καταστατικού οριζόμενα. Το καταστατικόν δύναται να ορίση τους λόγους δι' ους επιτρέπεται η άρνησις της εγκρίσεως. Με εξαίρεση τη μεταβίβαση μετοχών αιτία θανάτου, το καταστατικό μπορεί να ορίσει και άλλες μορφές περιορισμών στη μεταβίβαση των ονομαστικών μετοχών, όπως ιδίως: α) το ανεπίτρεπτο της μεταβίβασης, αν οι μετοχές δεν προσφερθούν προηγουμένως στους λοιπούς μετόχους ή σε ορισμένους από αυτούς, β) την υπόδειξη, εκ μέρους της εταιρείας, μετόχου ή τρίτου που θα αποκτήσει τις μετοχές, εάν ο μέτοχος επιθυμεί τη μεταβίβασή τους. Το καταστατικό πρέπει να ορίζει τη διαδικασία, τους όρους και την προθεσμία, εντός

της οποίας η εταιρεία εγκρίνει τη μεταβίβαση ή προβαίνει στην υπόδειξη αγοραστή. Αν παρέλθει η προθεσμία αυτή, η μεταβίβαση των μετοχών είναι ελεύθερη. Οι περιορισμοί της παρούσας παραγράφου δεν επιτρέπεται να καθιστούν τη μεταβίβαση αδύνατη. Μεταβιβάσεις κατά παράβαση των διατάξεων του καταστατικού είναι άκυρες.

Παρ. 8: Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, εάν η εταιρεία αρνηθεί να εγκρίνει τη μεταβίβαση των μετοχών ή δεν δίνει απάντηση στο μέτοχο εντός της προβλεπόμενης από το καταστατικό προθεσμίας, υποχρεούται, μετά από αίτηση του μετόχου και εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή αυτής, να εξαγοράσει τις μετοχές σύμφωνα με το άρθρο 49α του παρόντος νόμου. Η προθεσμία της παραγράφου 3 του άρθρου 49α αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου.

Μάλιστα, όπως παρατηρούμε στα δύο ανωτέρω άρθρα, θα μπορούσαμε να διεξάγουμε το συμπέρασμα ότι οι δεσμευμένες ονομαστικές μετοχές μια Α.Ε. έχουν πολύ αυστηρότερα κριτήρια και περιορισμούς στην ελευθερία μεταβίβασης από ότι το προαναφερθέν άρθρο 83 του Ν. 4072/2012.

Μία ακόμη πλάνη του δικαίου των μη εισηγμένων Α.Ε. είναι αυτή της ελεύθερης εξόδου και εισόδου των μετοχών στην Α.Ε., η οποία συνοδεύει την πλάνη της ελεύθερης μεταβίβασης των μετοχών μη εισηγμένης Α.Ε. στην πράξη. Και αυτό, διότι εάν ο μέτοχος διαθέτει μετοχές μειοψηφίας ή έστω διαθέτει το 50% των μετοχών σε μη εισηγμένη εταιρεία, με πολύ μεγάλη δυσχέρεια στην πράξη θα μπορεί να μεταβιβάσει τις μετοχές του σε τρίτο πρόσωπο, πλην του

πλειοψηφούντος ή ισοψηφούντος μετόχου, για τον πολύ απλό λόγο, ότι ένας τρίτος δύσκολα θα επιθυμούσε να εισέλθει εκ των υστέρων σε μία εταιρία ως μειοψηφών ή έστω ως ισοψηφών και να αποκτήσει το πρόβλημα κάποιου άλλου, τουλάχιστον όχι χωρίς να καταβάλει ένα ελάχιστο και μη αξιόχρεο τίμημα. Επομένως και στην Ι.Κ.Ε. η δυσχέρεια μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων δεν είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την ανωτέρω περιγραφόμενη πραγματική κατάσταση σε μία μη εισηγμένη Α.Ε.. Αντίθετα, και σε συνέχεια του ανωτέρω αναπτυσσόμενου επιχειρήματος, ενδεχομένως σε κάποιες περιπτώσεις ο εταίρος μειοψηφίας Ι.Κ.Ε. μπορεί να θεωρηθεί πολύ περισσότερο ελεύθερος να απεγκλωβιστεί από την Ι.Κ.Ε., μέσω των διατάξεων περί εξόδου, λαμβάνοντας ακόμη και την πλήρη αξία της εταιρικής του συμμετοχής, ή έστω όποια αξία έχει συμφωνηθεί εκ των προτέρων με καταστατική ρήτρα του άρθρου 92 Ν. 4072/2012. (Σπυρίδωνος Α., 2013)

Επιπρόσθετη ομοιότητα των δυο εταιρικών μορφωμάτων προκύπτει από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Ο κανόνας της κεφαλαιουχικής πλειοψηφίας ισχύει και στις δύο εταιρικές μορφές με το άρθρο 31 παράγραφος 1 του Ν. 2190/1920 για τις Α.Ε.:

Αι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως λαμβάνονται κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν των εν αυτή εκπροσωπούμενων ψήφων.

και στο άρθρο 72 παρ. 2 και 5 του Ν. 4072/2012 για τις Ι.Κ.Ε.:

Παρ. 2: Κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει δικαίωμα μιας ψήφου. Το καταστατικό μπορεί να θέτει μέγιστο όριο αριθμού ψήφων που μπορεί να έχει κάθε εταίρος για τη λήψη ορισμένων αποφάσεων. Στην περίπτωση αυτή για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας θεωρείται ότι τα επιπλέον μερίδια του εταίρου δεν υπάρχουν.

Παρ. 5: Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 68, περιπτώσεις α', δ', ε' και στ', η συνέλευση αποφασίζει με την αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.

Στο σημείο αυτό θα ήταν άξιο λόγου να αναφερθεί ότι η παρούσα ταυτόσημη λειτουργία της Ι.Κ.Ε. με την Α.Ε., στο ζήτημα της λήψης αποφάσεων, προσδίδει προεξάρχον ρόλο στην Ι.Κ.Ε. ως Κεφαλαιουχική νομική μορφή καθότι η πρακτική της διπλής πλειοψηφίας μεταξύ κεφαλαίου και εταίρων που υπάρχει στην Ε.Π.Ε. προσδίδει το χαρακτηριστικό της προσωπικής εταιρείας, απεμπολείται τελείως από την Ι.Κ.Ε..

Επιπρόσθετα καμία ουσιώδης διαφορά μεταξύ Ι.Κ.Ε. και Α.Ε. δεν υφίσταται ούτε όσον αφορά στον τρόπο άσκησης της πραγματικής διοίκησης αυτών, με την κατωτέρων εκτιθέμενη έννοια. Η διαχείριση και εκπροσώπηση της Ι.Κ.Ε. ανατίθεται σε έναν ή περισσότερους διαχειριστές από το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων ή ενός εταίρου (άρθρα 56,57 και 60 Ν. 4072/2012). Αν οι διαχειριστές είναι περισσότεροι και δεν ορίζεται άλλως, ενεργούν συλλογικώς, με αποτέλεσμα να καθιερώνεται η αρχή της συλλογικής δράσης όλων των διαχειριστών (άρθρα 56 εδ. Α και 57 εδ. ε Ν 4072/2012). Ομοίως, και στην Α.Ε. ναι μεν υφίσταται η αρχή της συλλογικής δράσης όλων των μελών του Δ.Σ. ως οργάνου διαχείρισης και εκπροσώπησης αυτής (άρθρο 18 παρ. 1 ΚΝ 2190/1920), αλλά στην πράξη ένα ή περισσότερα πρόσωπα, ενεργούντα συνήθως ατομικώς, εκτελούν χρέη Διευθύνοντος ή Εντεταλμένου Συμβούλου, αποκτώντας την εξουσία να αποφασίζουν εξ ονόματος και για λογαριασμό της Α.Ε. και να την εκπροσωπούν έναντι τρίτων (άρθρο 22 παρ. 3 ΚΝ 2190/1920). Αλλά και η δυνατότητα ενός εταίρου Ι.Κ.Ε. να διορίζει και να ανακαλεί διαχειριστή (άρθρο 60 Ν.

4072/2012) κατά παρέκκλιση της γενικής αρχής της νόμιμης (άρθρο 56 Ν. 4072/2012) ή καταστατικής (άρθρο 57 Ν. 4072/2012) διαχείρισης, έχει την αναλογία της στις διατάξεις του αρ. 18 παρ. 3-4 ΚΝ 2190/1920, σύμφωνα με τις οποίες ο μέτοχος Α.Ε. μπορεί να ορίζει και να ανακαλεί μέχρι και το 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ΔΣ αυτής, κατά παρέκκλιση του κανόνα περί εκλογής όλων των μελών του ΔΣ από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων (άρθρο 34 παρ. 1 περ. β. ΚΝ 2190/1920) (Σπυρίδωνος Α., 2013).

Ωστόσο μέσα από το πλήθος των ταυτόσημων λειτουργιών δε μπορούμε να παραβλέψουμε και τις διαφορές που υφίστανται μεταξύ των δυο εταιρικών οντοτήτων. Παρά την ιδιαίτερη ομοιότητα στον τρόπο λήψης αποφάσεων υπάρχουν ορισμένα θέματα όπου υπάρχουν έντονες διαφοροποιήσεις. Στο άρθρο 45 του Ν. 4072/2012 όπου γίνεται αναφορά για την αλλαγή της έδρας της Ι.Κ.Ε. απαιτείται ομοφωνία των εταίρων, παραβλέποντας την αρχή της κεφαλαιακής πλειοψηφίας που αναφέρθηκε ανωτέρω. Αντίστοιχα στο άρθρο 48 παρ. 2 για την εισαγωγή της ρήτρας διαφορών μέσω τροποποίηση του καταστατικού και πάλι απαιτείται ομόφωνη απόφαση, όπως επίσης και κατά τη διαδικασία εκκαθάρισης άρθρο 105 παρ. 5 στη διαδικασία εκκαθάρισης ο εκκαθαριστής χρειάζεται τη συμφωνία όλων των εταίρων για να προβεί σε αυτούσια διανομή της εκκαθαριζόμενης περιουσίας. Επιπρόσθετη διαφοροποίηση στον τρόπο λήψης των αποφάσεων υπάρχει στη λεγόμενη απαρτία η οποία δεν υφίσταται στην Ι.Κ.Ε. όπως στην Α.Ε.. Στην Ι.Κ.Ε. η πλειοψηφία υπολογίζεται με βάση του συνόλου των εταιρικών μεριδίων όλων των εταίρων και όχι των εταιρικών μεριδίων που παρίστανται στη συνέλευση.

Επίσης το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Ι.Κ.Ε. που είναι η απλοποίηση των διαδικασιών αποτελεί μια ειδοποιό διαφορά των δύο

εταιρικών μορφών. Στην Ι.Κ.Ε. δεν υπάρχει η υποχρέωση καταβολής του κεφαλαίου ούτε του αρχικού αλλά ούτε και σε μια μελλοντική αύξηση του και ανεξάρτητα από το ύψος του. Αντίστοιχα στην Α.Ε. απαιτείται η υποχρέωση κατάθεσης του ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 6 του Ν 2190/1920. Όπως επίσης στο ίδιο άρθρο παρ. 1-2 του Ν. 2190/1920 στην Α.Ε. υπάρχει απαίτηση πιστοποίησης του μετοχικού κεφαλαίου με απόφαση ΔΣ εντός αποκλειστική προθεσμίας γεγονός που δεν ισχύει για την Ι.Κ.Ε..

Διαφοροποιήσεις έντονες εμφανίζονται και στο μέρος που αφορά τις εισφορές των εταίρων. Στην Ι.Κ.Ε. μπορούν να μετέχουν και εταίροι που έχουν εισφέρει ή θα εισφέρουν στο μέλλον εργασία, υπηρεσίες ή έργα στην εταιρία σε τόπο, χρόνο και με τρόπο και όρους που ορίζονται στο καταστατικό, η αξία των οποίων αποτιμάται στο καταστατικό από τους εταίρους (εξωκεφαλαιακές εισφορές, άρθρο 48 Ν 4072/2012). Αυτό παρέχει μεγάλη ευελιξία στην Ι.Κ.Ε., εάν το επιθυμούν οι εταίροι. Αν δεν το επιθυμούν, μπορούν να συστήσουν μια Ι.Κ.Ε. μόνο με κεφαλαιακές εισφορές όπως στην Α.Ε. Επίσης στην Ι.Κ.Ε. μπορούν να μετέχουν και εταίροι που εισφέρουν στην εταιρία την υπόσχεση να καλύψουν εταιρικά χρέη προς τρίτους μέχρι ενός ποσού που ορίζεται στο καταστατικό (εγγυητικές εισφορές, άρθρο 79 Ν 4072/2012). Αυτή η δυνατότητα παρέχει επίσης μεγάλη ευελιξία στην Ι.Κ.Ε., εάν το επιθυμούν οι εταίροι. Αν δεν το επιθυμούν, μπορούν να συστήσουν μια Ι.Κ.Ε. μόνο με κεφαλαιακές εισφορές, όπως στην Α.Ε. (Κορομηλάς Γ., 2012)

Επιπρόσθετα η Ι.Κ.Ε. δεν υπόκειται σε διοικητική εποπτεία ανεξάρτητα από το ύψος του κεφαλαίου της και το αντικείμενο της. Αντίθετα, στην Α.Ε. υφίσταται ποικιλόμορφη ανάμειξη της διοίκησης σε πολλές περιπτώσεις, σε κάποιες μάλιστα εξ αυτών η Α.Ε. υπόκειται σε διοικητική εποπτεία Ενδεικτικώς, μεταξύ άλλων (Δημήτρακας Α., 2008):

1. Η σύσταση και το καταστατικό της Α.Ε., εφόσον έχει καταρτισθεί με δημόσιο έγγραφο και έχουν τηρηθεί οι σχετικές διατάξεις, εγκρίνονται υποχρεωτικώς από τον Υπουργό Ανάπτυξης ή την εκάστοτε αρμόδια αρχή (άρθρο 4 παρ. 1 ΚΝ 2190/1920)
2. Η απόφαση της ΓΣ για τροποποίηση του καταστατικού της Α.Ε. εγκρίνεται από το Υπουργό Ανάπτυξης ή την εκάστοτε αρμόδια αρχή, που ελέγχουν μόνο την τήρηση του νόμου (άρθρο 4 παρ. 2 εδ. α ΚΝ 2190/1920).
3. Αν το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. υπερβεί τα 3.000.000 ευρώ ασκείται έλεγχος νομιμότητας της σύστασης της Α.Ε. και της τροποποίησης του καταστατικού της (άρθρο 4 παρ. 2^α εδ. α ΚΝ 2190/1920)
4. Υφίσταται γενική διάταξη περί εποπτείας επί των Α.Ε. ασκούμενης από τον Υπουργό Ανάπτυξης, ή την εκάστοτε αρμόδια αρχή (άρθρο 51 ΚΝ 2190/1920), η οποία εξειδικεύεται στη συνέχεια.
5. Αφενός κατά την ίδρυση, αύξηση κεφαλαίου ή τροποποίηση καταστατικού της Α.Ε. η εποπτεία συνίσταται στην εξακρίβωση της καταβολής του κεφαλαίου, της αξίας των εισφορών σε είδος και της τήρησης των σχετικών διατάξεων νόμου (άρθρο 52 ΚΝ 2190/1920)
6. Αφετέρου κατά τη λειτουργία της Α.Ε. η εποπτεία συνίσταται στην εξακρίβωση της τήρησης των σχετικών διατάξεων του νόμου του καταστατικού και των αποφάσεων ΓΣ, καθώς και της αλήθειας των οικονομικών καταστάσεων (άρθρο 53 ΚΝ 2190/1920)

7. Ο Υπουργός Ανάπτυξης ή η κατά περίπτωση εποπτεύουσα αρμόδια αρχή μπορούν να ζητήσουν τον έκτακτο έλεγχο της Α.Ε. (άρθρο 40 παρ. 1 περ. γ ΚΝ 2190/1920)
8. Ο Υπουργός Ανάπτυξης ή η κατά περίπτωση εποπτεύουσα αρμόδια αρχή έχουν έννομο συμφέρον και μπορούν να ζητήσουν τη λύση της Α.Ε. (άρθρο 48 παρ. 1 εδ β ΚΝ 2190/1920)

Αντίστοιχα, στα πλαίσια της απλοποίησης των διαδικασιών όλες οι αποφάσεις των εταίρων και τα πρακτικά των συμβουλίων δεν κατατίθενται σε καμία εποπτεύουσα αρχή όπως συμβαίνει με τα Δ.Σ και τις Γ.Σ. των Α.Ε.. Με αυτό τον τρόπο η Ι.Κ.Ε. διαθέτει μια μεγαλύτερη ευελιξία και απαλλάσσεται από το γραφειοκρατικό κόστος που αποτελεί ιδιαίτερο βάρος για το επιχειρηματικό περιβάλλον. Σε ίδιο μήκος κύματος, της ευελιξίας και της αποφυγής της γραφειοκρατίας υπόκειται και η πρόβλεψη για επίλυση διαφορών μέσω διαιτησία ή διαμεσολαβητή στις Ι.Κ.Ε., γεγονός που δεν υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη για τις Α.Ε..

Κεφάλαιο 6

Συμπεράσματα

Φτάνοντας προς το κλείσιμο της παρούσας μελέτης είναι σημαντικό να παραθέσουν ορισμένα βασικά πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα της Ι.Κ.Ε.. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση της προαναφερθείσα εξέλιξη των ειδών η αγορά και ο χρόνος θα

καταστήσουν ένα χαρακτηριστικό της ως πλεονέκτημα ή μειονέκτημα. Στη παρούσα πρώιμη φάση που βρίσκεται η Ι.Κ.Ε., διαβιώντας τον τέταρτο χρόνο ζωής της το πιο σημαντικό πλεονέκτημα θεωρείται ότι είναι το μηδενικό της κεφάλαιο που απαιτείται για τη σύσταση της αλλά και τα τρία είδη των εισφορών που διαθέτει. Τα χαρακτηριστικά αυτά προσδίδουν στον εν δυνάμει επιχειρηματία να προβεί στη σύσταση της επιχείρησης του ακολουθώντας τα δικά του όρια και ανάγκες χωρίς να έχει ιδιαίτερες δεσμεύσεις για κεφάλαιο και εισφορές, αναλογιζόμενοι και την παρούσα οικονομική συγκυρία.

Επιπρόσθετα πλεονεκτήματα, ιδιαίτερα και μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν χαρακτηριστικά όπως το ότι κατά την ίδρυση δεν απαιτεί συμβολαιογραφική πράξη αλλά απλά ένα ιδιωτικό συμφωνητικό στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και το καταστατικό, η ταχύτητα σύστασης που μπορεί να είναι ακόμα και μία ημέρα και τα ελάχιστα έξοδα σύστασης. Επιπλέον πλεονεκτήματα χαρακτηρίζονται η ελευθερία στην επωνυμία, η υποχρεωτικότητα ασφάλιση μόνο του διαχειριστή, η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα που προσδίδει το εκάστοτε καταστατικό ώστε ο επιχειρηματίας να το φέρει στις δικές του ανάγκες, αλλά και στην ευελιξία των εταιρικών αποφάσεων.

Εντούτοις εμφανίζονται και αρκετά μειονεκτήματα, όπως το ότι υποχρεούται να τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα καταχώρισης των λογιστικών εγγραφών, έχει την υποχρέωση σύνταξης ισολογισμού και την τήρηση ταμείου. Ωστόσο για την παρούσα μελέτη το μεγαλύτερο μειονέκτημα που μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη για κάποιον επιχειρηματία να συνεργαστεί με μια Ι.Κ.Ε. είναι ο συνδυασμός του ελάχιστου κεφαλαίου και της περιορισμένης ευθύνης σε μια νομική προσωπικότητα. Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό εύλογα δημιουργεί δυσπιστία μεταξύ των συναλλασσόμενων με μια Ι.Κ.Ε..

Συμπερασματικά, και έπειτα από την εμβάθυνση στα χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε, η παρούσα μελέτη μπορεί να αποφανθεί ότι η ιδέα δημιουργίας της αποτελεί μια κίνηση προς τα «εμπρός» του ελληνικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Αρκετές δεκαετίες, ο επιχειρηματικός κόσμος δυσανασχετούσε με τις ιδιαίτερα δυσχερείς γραφειοκρατικές συνθήκες που επιβάρυναν τις εταιρίες με πρόσθετα κόστη. Η Ι.Κ.Ε. μέσω της ευελιξίας που της προσδίδεται αποκτά ιδιαίτερο πλεονέκτημα τόσο σε σχέση με την Ε.Π.Ε., για την οποία μάλιστα έχει ειπωθεί ότι μπορεί σύντομα να εκλείψει, όσο και με την Α.Ε. η οποία ακόμα και σήμερα χαρακτηρίζεται για τις ιδιαίτερα δυσχερείς διαδικασίες της. Μάλιστα άξιο λόγου αποτελεί, ότι σύμφωνα με την έκθεση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) η οποία συνόδευε το νομοσχέδιο δημιουργίας της Ι.Κ.Ε., ο περιορισμός του γραφειοκρατικού κόστους υπολογίζεται κατά 25%.

Η ευελιξία η προσαρμοστικότητα ανά οντότητα μεγέθους και η ιδιαίτερα μεγάλη μεταβλητότητα που τις δίνει η υφιστάμενη νομοθεσία, η Ι.Κ.Ε. θα μπορούσε να αντικαταστήσει σχεδόν όλες τις εταιρικές μορφές. Πολύ γλαφυρά ο καθηγητής κ. Πετράκης προσδιορίζει το φάσμα που θα καλύψει η Ι.Κ.Ε. αναφέροντας: *«Η θέση της Ι.Κ.Ε. στο φάσμα των εταιρικών μορφών προσδιορίζεται από τα άκρα του: Στη μια άκρη είναι η αφανής εταιρείας, επίσης μικρές ευκαιριακές εταιρικές συνεργασίες, όπου οι εταίροι δεν ενδιαφέρονται για κάποιο μονιμότερο εταιρικό ένδυμα. Η Ι.Κ.Ε. εδώ είναι περιττή. Στην άλλη άκρη του φάσματος είναι οι μεγάλες επιχειρήσεις, που φυσιολογικά καταφεύγουν στην Α.Ε., όχι μόνο εκείνες που προορίζονται για εισαγωγή στο χρηματιστήριο, αλλά και άλλες που έχουν ανάγκη τα ειδικά εργαλεία χρηματοδότηση ή άλλες συγκεκριμένες ειδικές ρυθμίσεις της Α.Ε.. Η Ι.Κ.Ε. εδώ είναι ανεπαρκής. Αν γίνει*

αφαίρεση αυρών των δύο άκρων, φαίνεται ότι οι άλλες επιχειρήσεις μπορούν κατά μέγα μέρος να εξυπηρετηθούν από την Ι.Κ.Ε.»(Περάκης Ε, 2012Β)

Στο σημείο αυτό των συμπερασμάτων της παρούσας μελέτη κρίθηκε αναγκαίο να χρησιμοποιηθούν αυτούσια τα συμπεράσματα του 22^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Εμπορικού Δικαίου το 2012 όπως αυτά δημοσιεύθηκαν στα πρακτικά του.

- 1. Η Ι.Κ.Ε. είναι μια εταιρική μορφή. Δομήθηκε με βάση αφενός μεν ορισμένα στοιχεία από επιμέρους γνωστές εταιρικές μορφές, αφετέρου δε με δικά της χαρακτηριστικά όπως είναι η τριμερής διάκριση των εισφορών. Γενικά στο σύνολο της αποτελεί ελληνικό θεσμό και ελληνική γραφή.*
- 2. Ως νέος θεσμός, η Ι.Κ.Ε. χρειάζεται μια δική της θεωρία, που θα επιτρέψει την ένταξη της στο εταιρικό δίκαιο και το δίκαιο γενικότερα. Η θεωρία όμως δεν εισάγεται με το νόμο, αλλά κατασκευάζεται βαθμιαία από τη δογματική επεξεργασία, την ερμηνεία, και την εφαρμογή του νόμου. Πιστεύω, ότι οι εισηγήσεις και οι παρεμβάσεις που έγιναν στο Συνέδριο μας αποτέλεσαν ήδη απαρχή μιας τέτοιας θεωρίας.*
- 3. Ένας βασικός πυλώνας αυτής της θεωρίας είναι η ποικιλία των εισφορών, που παραπέμπει σε μια κοινή, με μεικτές προσπάθειες επιχείρηση. Ένα άλλο βασικό δομικό στοιχείο της Ι.Κ.Ε. είναι ο χαρακτηρισμός της ως κεφαλαιουχικής, αλλά ταυτόχρονα με πολλά γνωρίσματα προσωπικών εταιριών. Για τα γνωρίσματα δε εκείνα, που προσεγγίζουν την Ι.Κ.Ε. με τις προσωπικές εταιρίες έγινες επίσης λόγος. Πρόκειται κυρίως για τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της Ι.Κ.Ε., την υποχρέωση πίστωσης που έχουν τόσο οι διαχειριστές όσο και οι εταίροι, αλλά και τους ποικίλους*

τρόπους, με τους οποίους μπορεί να μεταβληθεί η σύνθεση των εταίρων, περιλαμβανομένης της αύξησης και μείωσης κεφαλαίου. Συναφώς αναδείχθηκε από πολλούς εισηγητές η ευελιξία της Ι.Κ.Ε. και οι πολλές δυνατότητες καταστατικών διαμορφώσεων, που μπορούν κατάλληλα εισαγόμενες να δώσουν στην Ι.Κ.Ε. χαρακτήρα περισσότερο προσωπικής ή περισσότερο κεφαλαιουχικής εταιρίας. Όπως και ο κ. Ν. Ρόκας παρατήρησε, με την Ι.Κ.Ε. η απόσταση των δύο τύπων εταιριών δεν είναι πια αγεφύρωτη.

4. Η Ι.Κ.Ε. χαρακτηρίζεται και από διαφόρους άλλους νεωτερισμούς, π.χ. όχι υποχρεωτικό συμβολαιογραφικό έγγραφο, όχι υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση των εταίρων, την αποσύνδεση ίδρυσης εταιρίας και αδειοδότησης της ασκούμενης επιχείρησης, αλλά και σε επίπεδο ιδ.δ.δ. – την επικράτηση του δικαίου της καταστατικής έδρα και τη δυνατότητα μεταφοράς της εκτός Ελλάδος.

5. Η επιτυχία της Ι.Κ.Ε. θα κριθεί από επιμέρους παράγοντες:

A) Ο πρώτος παράγων είναι η οικονομική κατάσταση και η επιχειρηματική διάθεση. Αν η επιχειρηματικότητα είναι ανύπαρκτη, οι εταιρικές μορφές (περιλαμβανομένης φυσικά της Ι.Κ.Ε.) δεν έχουν χρησιμότητα

B) Βασικός παράγων θα είναι και η υποδοχή που θα έχει ο νέος θεσμός από τους επιχειρηματίες αλλά φυσικά και τους δικηγόρους τους. Ως σύμβουλος επιχειρηματία, ο δικηγόρος θα πρέπει αν πεισθεί ότι ο νέος θεσμός αξίζει την προτίμηση. Μάλιστα χρήσιμα και καλοδεχούμενα είναι στο αρχικό αυτό στάδιο τα υποδείγματα καταστατικών, παρά τους κινδύνους που έχουν καμία φορά. Τέτοια υποδείγματα προτείνονται ήδη. Σημειωτέον ότι στο φάκελο του Συνεδρίου υπάρχει παρέμβαση

με αντικείμενο ζητήματα σύνταξης του καταστατικού της Ι.Κ.Ε.. Εδώ μπορεί να γίνει αναφορά και σε κάτι, που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο κριτική: Κάποια πολυπλοκότητα των ρυθμίσεων της Ι.Κ.Ε.. Αυτό συμβαίνει πράγματι σε ορισμένες περιοχές του νόμου και οφείλεται στις επιμέρους ειδικές ρυθμίσεις που σχετίζονται με τις νεοπαγείς μορφές των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών. Η πολυπλοκότητα αυτή είναι το τίμημα των νεοτερισμών της Ι.Κ.Ε.. Αξίζει όμως να λεχθεί ότι, αν γίνει αφαίρεση από το νόμο των ρυθμίσεων αυτών, η όλη ρύθμιση θα φανεί αμέσως κατά πολύ απλούστερη.

Γ)Ένα συναφές πρόβλημα είναι να καταφέρει η Ι.Κ.Ε. να πείσει ότι δεν αποτελεί τρόπο κατάχρησης άλλων κανόνων. Ακούστηκε π.χ. ότι μέσω των εξωκεφαλαιακών εισφορών υπάρχει κίνδυνος περιγραφής του εργατικού δικαίου. Μολονότι το πρόβλημα δεν είναι νέο, είναι προφανές ότι με την πάροδο του χρόνου τέτοιες μέθοδοι περιγραφής άλλων κανόνων θα πρέπει να εντοπισθούν και να αντιμετωπισθούν.

Δ)Τη λειτουργία της Ι.Κ.Ε. θα βοηθήσει αποφασιστικά ένα καλό περιβάλλον λειτουργία του κράτους, κατά κύριο δε λόγο η καλή λειτουργία των δικαστηρίων. Πάντως επειδή τα προβλήματα των δικαστηρίων πλέον είναι ενδημικά, στο νόμο υπάρχουν διατάξεις που προβλέπουν αφενός μεν επίλυση των διαφορών με διαιτησία ή και διαμεσολάβηση, χωρίς προσφυγή στα δικαστήρια, αφετέρου δε τρόπου ανεύρεσης ορισμένων ποσών ώστε και πάλι να μην χρειάζεται προσφυγή σε δικαστήριο. Ε)Απαραίτητη είναι επίσης η ταχεία έκδοση της προβλεπόμενης από το νόμο Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τη λογιστική μεταχείριση των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών.

6. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ι.Κ.Ε. θα περάσει από διάφορες παιδικές ασθένειες. Αντίστοιχα νομίζω ότι θα είναι απαραίτητο η Ι.Κ.Ε. να περάσει όπως όλα και το στάδιο κάποιου αρχικού ενθουσιασμού. Αν κριθεί ότι η Ι.Κ.Ε. έχει μέλλον, θα το έχει μόνο αφού διέλθει και το στάδιο αυτό.

Ωστόσο, για την παρούσα μελέτη το ερώτημα για το αν θα πρέπει να καταργηθούν οι λοιπές εταιρικές μορφές που επικαλύπτει η Ι.Κ.Ε. δεν θα έπρεπε καν αν έχει τεθεί στο τραπέζι των συζητήσεων. Η Ι.Κ.Ε. σήμερα διάγει το τέταρτο χρόνο λειτουργίας και εμφάνισης της στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον και μόνο ο χρόνος και ο νόμος της αγοράς θα δείξουν αν συντρέχουν τέτοιες συνθήκες. Αλλά ακόμα περισσότερο δεν υπάρχει λόγος κατάργησης κάποιας εταιρικής μορφής, καθότι όσο περισσότερα εργαλεία διαθέτει ο επιχειρηματίας τόσο το καλύτερο. Άλλωστε, επικαλούμενος τα στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ. και παρατηρώντας το παρακάτω πίνακα για τον αριθμό των συστάσεων εταιριών από το 2012 που υφίσταται η Ι.Κ.Ε. μέχρι και σήμερα δε μπορούμε να διεξάγουμε κάποιο τέτοιο συμπέρασμα. Όλες οι εταιρικές μορφές είναι λειτουργικές και έχουν να προσφέρουν στο επιχειρηματικό περιβάλλον όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Κατανομή των Συστάσεων ανά νομική μορφή εταιρείας από 01/01/2012 μέχρι 28/06/2016	
Νομική Μορφή	Πλήθος Συστάσεων
Α.Ε.	3.335
Αστική Εταιρία 784 Α.Κ.	838
Ατομική	127.558

Ε.Ε.	7.052
Ένωση Προσώπων	15
Ε.Π.Ε.	4.792
Ευρωπαϊκή Εταιρία (SE)	1
Ι.Κ.Ε.	13.438
Κοινοπραξία	346
Κοινωνία	218
Λοιπών Υπόχρεων	66
ΟΕ	15.366
Συνεταιρισμός	40
Πηγή: Γενικό Εμπορικό Μητρώο	

Την απάντηση μπορεί να μας τη προσφέρει μόνο ο χρόνος μέσω της Δαρβινικής προσέγγισης της εξέλιξη των ειδών. Όπως ο Δαρβίνος αναφέρει ότι αιτία της εξέλιξης αποτελεί η φυσική επιλογή που έχει τις ρίζες της στη μάχη για τη διαίωσιση του είδους, και διεξάγεται από όλα τα ζωντανά πλάσματα της φύσης, κάπως έτσι πρόκειται να συμβεί και για τις εταιρικές μορφές οι οποίες αποτελούν αυτούσιους «ζωντανούς» οργανισμούς στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Με τη πάροδο του χρόνου η αγορά θα κατανοήσει καλύτερα τις διαφοροποιήσεις που προσφέρει η Ι.Κ.Ε. και ανάλογα με το οικονομικό περιβάλλον θα την εντάξει ή όχι στους κόλπους της λαμβάνοντας θέση δίπλα τις υπόλοιπες μορφές είτε ακόμα και εξοβελίζοντας ορισμένες από αυτές.

Βιβλιογραφία

Δημήτρακας Α., 2008, Κωδικοποίηση Νόμου 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα σελ. 64

Δράγιος Α., 2012, Μια νέα εταιρική μορφή, Η ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, Περιοδικό Επιχείρηση

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008, Ανακοίνωση – Προτεραιότητες στις μικρές επιχειρήσεις – Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη, Βρυξέλλες

Κορομηλάς Γ., 2012, Φορολογικές Σημειώσεις, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ – Ερμηνεία κατ'άρθρο, ΔΕΕ 11/2012, Αθήνα, σελ 287

Νεγκάκης Χ., 2012, Λογιστική Εταιρειών Θεωρία και Πράξη, Θεσσαλονίκη, Σοφία Α.Ε.

Νούσια Κ, 2010, Η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία (Societas Privata Europaea), Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Τεύχος 5

Ντακούλας Χ., 2015, Μετατροπές Επιχειρήσεων, Μεταπτυχιακή Διπλωματικής Εργασία, Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Παγώνη Σ., 2012, Η Ελληνική Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία και η Societas Privata Europaea στην υπηρεσία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων: Εγκατάσταση εταιριών και εφαρμοστέο δίκαιο, Πρακτικό Εθνικού Συνεδρίου Διοίκησης & Οικονομίας 2012, Λάρισα

Περάκης Ε., 2012Α, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ): Η Νέα Εταιρική Μορφή, Νομική Βιβλιοθήκη

Περάκης Ε., 2012Β, Η ευελιξία της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας (ΙΚΕ): One size fits all?, Πρακτικά 22^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Εμπορικού Δικαίου

Περάκης Ε., 2012Γ, Συμπεράσματα Συνεδρίου, Πρακτικά 22^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Εμπορικού Δικαίου

Σπυρίδωνος Π., 2012, Δίκαιο Ι.Κ.Ε & Ε.Π.Ε, Ερμηνεία κατ' άρθρο», Νομική Βιβλιοθήκη

Ρόκας Ν., 2012, Εμπορικές Εταιρίες. Νομική Βιβλιοθήκη, σελ 112.

Freedman J, 2003, One size fits all – Small Business and Competitive Legal Forms, Journal of Corporate Law Studies

Βουλή των Ελλήνων, Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων αλιείας και άλλες διατάξεις, άντληση στις 31/05/2016 από:

<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/b-etairmo-eis.pdf>

Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε, 2014, Ανάπτυξη για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην Ελλάδα – Κείμενο Πολιτική, http://www.gsevee.gr/press/mme_gr.pdf

Πετράκης Ε., 2014, Αυτοτελής Φορολόγηση Αφορολόγητων Αποθεματικών Σύμφωνα με το νέο ΚΦΕ 4172/2013, TMS Auditors, άντληση στις 07/06/2016 από: http://tms-auditors.gr/uploads/aytotelhs_forologhsh_aforologhtwn_apothemathikwn.pdf

Πετράκης Ε., 2014Α, Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ν. 4308/2014, TMS Auditors, άντληση στις 14/06/2016 από: http://tms-auditors.gr/uploads/parousiasi_elp_n4308_2014.pdf

Σπυρίδωνος Α., 2012, Μια εταιρία πολύ περισσότερο κεφαλαιουχική και πολύ λιγότερο μικρομεσαία από την Ε.Π.Ε., Νομική Βιβλιοθήκη, άντληση στις 27/06/2016 από: <http://www.nb.org/blog/?p=4108>

Taxlaw, 2016, Μετατροπή Προσωπικής Εταιρείας (Ο.Ε. και Ε.Ε.) σε Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.), άντληση στις 22/06/2016 από: <http://www.taxlaw.gr/el/idika-themata/466-metatropi-prosopikis-etairias-oe-kai-ee-se-idiotiki-kefalaiouxiki-etaireia-ike>